

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYI KAR

TDK DOLGOZAT

Megpecsételt borsodi sorsok?, avagy a miskolci kistérség egy szeglete, mint turisztikai kitörési pont

Készítette: **Juhász Viktória**

Samodai Zsófia

Konzulens: Dr. Nemes Andrea

Budapest

2011.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. Elemzések	4
1.1. Helyzetelemzés	4
1.1.1. Makrokörnyezeti PEST elemzés	4
1.1.2. Vonzerőleltár	8
1.1.3. Keresletelemzés	13
1.1.4. Versenytárselemzés	17
1.2. SWOT elemzés	19
2. Jövőkép meghatározása, célkitűzés és a megvalósítás eszközei	25
2.1. Jövőkép meghatározása	25
2.2. Célkitűzés	25
2.3. Megvalósítás eszközei	28
3. Prioritások meghatározása, saját projekt	29
3.1. Prioritások	29
3.2. Saját projekt	30
Összefoglalás	34
Melléklet	36
Hivatkozásjegyzék	54

Bevezetés

Magyarország erős Budapest centrikussága – mint oly sok más gazdasági ágban – érezteti hatását a turizmusban is. Az Új Széchenyi Terv célkitűzései, az Európai Unió politikája is a vidék versenyképességének fejlesztését, a vidéki munkaerő felszívását szorgalmazzák. Dolgozatunkban a miskolci kistérséget fogjuk bemutatni. A miskolci kistérség Borsod-Abaúj-Zemplén megye legnagyobb területű és népességű, továbbá hazánk második legnépesebb kistérsége. Ezen adottságok mellett a területnek rengeteg erőforrása, természeti- és történelmi kincse van. Ennek ellenére úgy érezzük, hogy a kistérség imázsát a „borsodi” illetve a kelet-magyarországi megítélés alakítja. Vagyis a sokszor ledegradáló kifejezések a kistérség turizmusának alakulását is megpecsételik. Ez az általános megítélés azt eredményezi, hogy a térség méltatlanul mellőzött a turisztikai beruházók és a turisták körében.

Dolgozatunk keretei miatt azonban a kistérségi szinten kiemelkedő nagyságú miskolci térséget leszűkítjük. Így Miskolc és a miskolci kistérségben található nyékládházai mikrokörzet három településének, Nyékládházának, Mályinak és Kistokajnak a turisztikai lehetőségeit fogjuk vizsgálni. Tervünk ezen négy település összekötése a víz jegyében. Ezen célkitűzésünket a Magyar Turizmus Zrt. 2011-es tematikus évének témája, azaz az „Egészségturizmus Éve” ösztönözte. Úgy véljük, Magyarország számára az egészségturizmus területén az ország vízellátottságának kiváló helyzete adhat kitörési pontot. Ezt a gondolatunkat pedig továbbvisszük a miskolci kistérség fenti szegletére.

Először egy helyzetelemzésen alapuló SWOT elemzéssel mutatjuk be a térség körülményeit, lehetőségeit. Ezután egy jövőképet állítunk fel, amit célok kitűzésére szűkítünk a továbbiakban. Végül a prioritások meghatározásával és az eszközök leírásával fogjuk terveink tényleges megvalósításának végbemenetelét támogatni. Mindezt különböző kutatási módszerek kombinálásával érjük el.

A kifejtés során foglalkozunk Miskolc, Nyékládháza, Mályi és Kistokaj turisztikai fejlődési lehetőségeivel, de nem foglalkozunk az egész kistérségre kiterjedő jövőkép felállításával. Tudjuk azonban, hogy a kistérség fejlesztésének, előrelépésének elemzése még számos további kutatással komoly, akár a város vezetése által is használható dolgot eredményezne.

1. Elemzések

1.1. Helyzetelemzés

Helyzetelemzésünk alapját a miskolci kistérségben végzett kutatásunk adja. Kötődésünket a területhez személyes kapcsolataink adják. A dolgozat egyik szerzője miskolci származású, a másik szerző pedig több ízben töltött már el néhány napot a borsodi megyeszékhelyen. Kifejezetten a dolgozathoz szükséges információk megszerzése érdekében ellátogattunk a miskolci kistérségre és kiemelt figyelmet fordítottunk arra a négy településre, amelynek összehangolt turizmusfejlesztési koncepcióját ismertetni fogjuk. Az így szerzett tapasztalatok illetve a Miskolcon leélt évek alapján megismertük a térséget annyira, hogy bátran állítsuk: egy izgalmas és rengeteg lehetőséget magában rejlő kistérségről van itt szó. A helyzetelemzés során először egy makrokörnyezeti elemzést végzünk, segítségül hívva ehhez a PEST elemzés eszközét. Ezután a kínálati oldalról megközelítve egy vonzerőleltár segítségével mutatjuk be az egész kistérséget, de hangsúlyozva az átlakunk választott települések helyzetét. Utána a keresletet mutatjuk be. Végül elemezzük a környék versenytársait.

1.1.1. Makrokörnyezeti PEST elemzés

Political – politikai környezet

Miskolc több évtizedes címkéje az acélváros, ami a szocializmus illetve kommunizmus évei alatt nehézipari termelésben betöltött szerepe miatt ragadt rá. A rendszerváltás után azonban, mint az ország bármely más területén, itt is nagy változások mentek végbe. Miskolc ezeknek ellenére azonban még az elmúlt évekig megőrizte döntően bal oldali beállítottságát. 1994-2002 között Kobold Tamás Fideszes politikus volt a város polgármestere, akinek munkássága utóbbi évei már nem teltek azzal a lendületes munkával, ami előtte indult. Ezután Miskolc visszatért a baloldalhoz, és az MSZP-s Káli Sándor lett a polgármester, akinek tevékenységének megítélése a városban nagyon ellentétes visszhangú. Egyik legnagyobb projektje a Zöld Nyíl - Miskolci Villamos Projekt 2008-2013 volt, amelynek megvalósítása azonban a 2010-es önkormányzati választások kimenetele után kétségessé vált. Maga a projekt lakossági megítélése is nagyon kétoldalú, több megkérdezett szerint a projekt csak az így is kis arányú zöld területekből vesz el még többet (pl. a diósgyőri szakaszhoz a panelek előtti

zöld parkokat kellene beépíteni). Turisztikai szempontból fontos kezdeményezés volt Miskolc kulturális fővárosra való jelölése. A pályázati anyag elkészítése 2004-ben történt, viszont a miskolciak nagy szomorúságára Pécs után csak a képzeletbeli dobogó második helyén végzett a város. Több turisztikai szakember szerint Miskolcnak kellett volna megnyerni, mert ennek a városnak és régiónak nagyon nagy szüksége lett volna erre az óriási lehetőségre.

Jelenleg a polgármester a Fideszes Kriza Ákos. Az önkormányzati választásokon a jobb oldal sikere várható volt, Miskolc ugyanis nagy változásokat szeretne, de meglepő lehet talán, hogy az MSZP még mindig sok képviselői pozíciót tartott meg. Összességében a kistérségben azonban egy jobb oldal felé történő szemléletváltás tapasztalható, amit jól mutat a Jobbik felé való elmozdulás is. Ennek okait a társadalmi gyökerekben találhatjuk. Nyékládházán a politikai irányítás nagyon vegyesen áll össze, a független polgármester mellett független, Fideszes és MSZP-s képviselőkből áll az önkormányzat. Mályin és Kistokajon független és Fideszes politikusok alkotják a város vezetését.

Economical – gazdasági környezet

A miskolci kistérség gazdasági helyzetének vizsgálatakor elengedhetetlen először néhány szót szólni az Európai Uniról. Magyarország 2004-es csatlakozásunk óta meg kell, hogy feleljen az EU által kiszabott irányelveknek, politikáknak. Így van ez kiemelkedően a gazdaságpolitika és a stratégiaalkotás területén. A legfrissebb, a jövőben a gazdasági helyzetet befolyásoló dokumentum ma az Európa 2020 stratégia, amely öt kiemelt területen, név szerint a foglalkoztatás, a kutatás- innováció, az éghajlatváltozás- energia, az oktatás és a szegények elleni küzdelem területén. Ha végiggondoljuk e területek fejlesztésének fontosságát a kistérségben, elmondható, hogy mind az öt területen komoly feladatai vannak az önkormányzatoknak. A stratégia megvalósításához az EU hét kiemelt kezdeményezést is indított, melyek egyenként lefedik a kiemelt területek valamely szegmensét. Egyik ilyen kezdeményezés az „Iparpolitika a globalizáció korában”, amely az iparban megváltozott körülményekhez való alkalmazkodás mihamarabbi és minél jobb elérését szorgalmazza. A kistérségnek, de legfőképp Miskolcnak itt van min tevékenykednie. Miskolcon és a térségben uralkodó ágazat volt évtizedeken keresztül a nehézipar és a bányaipar, amelyek a mai versenykörülmények között elavult struktúrájukkal nem tudnak, sőt már a

rendszerváltás óta sem képesek fejlődni. A vállalkozások körében támogatni kellene a kis-és középvállalkozások számának növekedését, ami különösen a szolgáltatóiparnak és a turizmus szektornak jelentene kiugrási lehetőséget.

A kistérségben kiemelt jelentősége lenne a kisebbségek integrációjának és részben ezzel együtt a szegénység elleni küzdelemnek. A kistérséget beutazva hihetetlen tapasztalatokat szereztünk, a térségnek vannak olyan területei, amelyek a legtöbb közép- vagy nyugat magyarországi térséghez képest elkeserítő látványt nyújtanak. Hasonlóan rossz mutatókat találhatunk a munkanélküliség terén. A munkanélküliségi ráta a kistérségben 8,2 %¹, ami rosszabb, mint az országos átlag, de ugyanakkor jobb, mint a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kistérségek többsége. Fontos lenne a munkanélküliség csökkentése mellett a lakosság megtartására is koncentrálni, ez az EU által is stratégiai célként van meghatározva.

Mivel témánk turisztikai vonatkozású, a következőkben a kistérség turizmus- és vendéglátás ágazaton belüli gazdasági környezetét elemezzük. Összességében a kistérségre elmondható, hogy az idegenforgalmi infrastruktúra igen fejlett, az itt található kereskedelmi szálláshelyek számának tekintetében például kifejezetten jó helyzetben van a kistérség. Minőségi problémák azonban már növekvő számban vannak. Miskolcon belül kiemelhető néhány városrész, melyeknek jelentős szerepük van egyes turisztikai területeken. Ilyen Miskolctapolca, amely egyrészt barlangfürdőjével jelentős szerepet tölt be az egészségturizmusban, másrészt az itt található szállodák jelentős üzleti forgalmat is lebonyolítanak. Lillafüred a másik kiemelt üdülőövezet, az itt található Palotaszálló ugyanis lehetőséget ad a konferenciaturizmus legalább valamilyen szintű kielégítésére (a Miskolci Egyetemen vannak még jó lehetőségek az üzleti turizmus egyes elemeinek megvalósításában).

Idegenforgalmi adó (IFA) beszedése történik a kistérségben, mértéke azonban települési önkormányzattól függően változik. Az IFÁ-ból származó bevétel a KSH adatai alapján 2009-ben 70 millió Ft volt².

¹ http://www.rpe.hu/miskolc/miskolci_tobbcelu_helyzetelemzes.pdf, Letöltés ideje: 2011.03.12., 36.old.

² <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur09.pdf>, 134. old. Letöltés ideje: 2011.03.21. 11:31

Social – társadalmi környezet

Borsod-Abaúj-Zemplén megye egész területén számtalan társadalmi feszültséggel szembesülnek a helyiek, ami véleményünk szerint nagyban hozzájárul egyrészt a megye illetve a kistérség negatív megítéléséhez, másrészt a lakosok pesszimista gondolkodásmódjához. Miskolci lakosként és turistaként azt mondhatjuk, hogy megtapasztaltuk sajnos többször a városban és a térségben uralkodó „szürke” hangulatot. Úgy gondoljuk, hogy ez a térség egyik legerősebb gyökerű problémája, amit csak nehezen és nagy mélységekig lehatolva lehet kezelni. Tulajdonképpen a legnagyobb problémát a romakérdés nem megfelelő kezelése adja. Ez olyan szintű feszültséget eredményez Miskolcon és környékén, ami a turistákat joggal riasztja. Ehhez kapcsolódik a közbiztonság kérdése, melyet a legújabb politikai törekvések próbálnak kezelni és javítani, de ehhez a változáshoz egy átfogó, rendszerezett stratégiára van szükség.

A turizmus trendeket tekintve elmondható, hogy az idők arányának növekedése miatt a gyógyturizmus egyre nagyobb szerepet kap, így fontos lenne a társadalmi igényeknek lehetőleg minél több településnek, de legalább is kistérségnek megfelelni. Miskolcon azonban gyógyszerellátásokat nem tudnak jelenleg sem a lakosok, így pedig nyilvánvalóan a turisták sem igénybe venni.

Technological – technológiai környezet

A technológiai fejlődés ösztönzői között elsősorban az Európai Unió törekvéseiről beszélhetünk. Az e-Europe akcióterv fő célkitűzése az információs és kommunikációs technológiák nyújtotta lehetőségek kihasználása úgy, hogy azok motorjai legyenek a versenyképesség növekedésének, az állampolgári részvétel erősítésének és a munkanélküliség csökkenésének. A kis- és középvállalkozások kutatási programjait az EU Kutatási és Technológiai Keretprogramja támogatja.

Az alábbiakban a települések honlapjait vizsgáljuk meg, hiszen a turisták tájékozódásának forrását napjainkban túlnyomó többségben az internet jelenti. Az oldalak minősége kulcstényező a turisták figyelmének felkeltése tekintetében. Miskolcon a technológiai fejlődésnek köszönhetően egyre szélesebb körben intézhetik a polgárok elektronikus formában hivatalos ügyeiket, a www.miskolc.hu internetes felületen. Erről az oldalról elérhetőek továbbá a város projektjei, az érdeklődőket call

centeren keresztül is tájékoztatják. A honlapon kiemelt helyet foglal el a turizmus. Tájékozódhatunk a szálláslehetőségekről, látnivalókról és a megközelíthetőségről. Webkamerán megtekinthető az Avasi kilátó, a Szinva-terasz, valamint a Hősök tere. Az oldalon lehetőség nyílik angol és német nyelvű verzió megtekintésére. Azonban sajnos csak az oldal jobb felső sarkában található kereső felület vált át idegen nyelvre, és az sem hoz eredményeket olyan egyszerű kulcsszóra sem, mint az "accomodation". A vakbarát verzió is csak hibásan működik.

Nyékládháza honlapja tematikusan tartalmazza a hasznos információkat. Az oldal elérhető angol változatban is, bár itt sem beszélhetünk a teljes oldal fordításáról. Érdekes azonban, hogy az angol verziónál a honlap tematikája megváltozik, és a városi lakosság számára releváns információk helyett, inkább a turisták tájékozódásához szükséges menüpontok jelennek meg. Kiemelten a turizmus, a látnivalók, a borturizmus, kiállítások, éttermek és szálláslehetőségek. Mályi weboldalán turisták számára hasznos információkat nem találunk. A településen található magán, illetve a kisszámú kereskedelmi szálláslehetőségekről egyáltalán nem olvashatunk. Ugyanez vonatkozik a Mályi-tóra is. Az interneten csak a www.vendegvaro.hu oldalon található információkat a tóról, illetve az ott végezhető tevékenységekről. Kistokaj esetében is kevés tájékoztatást találnak az odalátogató potenciális turisták. Az olyan, turisztikai információ lehetőségével kecsegtető menüpontok, mint a „Kultúra és szórakozás” sajnos csalódást okoznak, hiszen tartalom nincs mögötte. Az oldal lefordítása angol és német nyelvre folyamatban van, jelenleg egyik sem érhető el.

1.1.2. Vonzerőleltár

Vonzerőleltárunkat Edward Inskeep munkája alapján készítettük el a teljes miskolci kistérségre, azonban dolgozatunkban csak a vizsgált települések turisztikai vonzerőleltárát mutatjuk be. A térség vonzerőleltáráról információkat korábbi tanulmányokból és a helyszínen végzett személyes kutatómunkánkból szereztünk.

Természeti erőforrások

Miskolc területén a strandok állapota az utóbbi években egyre romlott, aminek egyik legfőbb oka a vandalizmus és a kívánt fejlesztések, beruházások elmaradása. Az általunk vizsgált területen a legjelentősebb fürdő a Miskolctapolcai Barlangfürdő, melynek látogatottsága, valamint az odalátogató turisták költsége egyre növekszik. A nyári forgalmat Miskolctapolcán a strandfürdő növelhetné, azonban ez a létesítmény

bezárt nagy űrt hagyva maga után Miskolctapolca szívében. Miskolcon található továbbá a Selyemréti strandfürdő, melynek felújítási munkálatai a múlt évben fejeződtek be. A fürdőkomplexumban új medencék és különböző – javarészt a víz gyógyító erejére épülő – gyógyszolgáltatások várják a vendégeket. A Diósgyőri fedett uszoda a sportolási igényeket elégíti ki, míg a Diósgyőri Várfürdő nyári strandolásra alkalmas. Azonban ez utóbbi színvonalának emelése szükséges lenne.

Bányatavak a térségben koncentráltan a nyékládházai mikrokörzetben találhatók: a Nyéki-tó, Mályi-tó, Kistokaji-tó, Ónodi-tó, valamint a Muhi-tó mind fürdőzésre alkalmasak, vendégforgalmuk mégsem éri el a kívánt szintet. Ez a strandok jelenlegi kifogásolható állapotával és szolgáltatások hiányával áll szoros összefüggésben. A Hámori-tavon továbbá csónakázásra és horgászatra van lehetőség.

Miskolc és környéke méltán híres barlangjairól, melyek száma egyedülállóan magas magyarországi és nemzetközi viszonylatban. Miskolctapolcán találhatók a Világörökség részét képező Aggteleki cseppkőbarlang rendszerek, melynek része a Baradla-barlang, mely tudósok véleménye szerint egyike a Föld legnagyobb földrajzi jelenségeinek. Lillafüreden található az Anna Mésztufa-barlang és a Szent István-cseppkőbarlang. Miskolcon megtekinthető továbbá a Szeleta-barlang.

A dombos és alacsonyabb hegyvidéki tájakon honos cseres-tölgyesek, hegyi gyertyános-tölgyesek nagy számban találhatók meg a térségben. Hévíz, gyógy-, ásvány- és termálfvízforrások kisebb-nagyobb mennyiségben fellelhetők az egész térségben.

Régészeti, történeti, kulturális erőforrások

A régészeti helyszínek közül a legismertebb a Diósgyőri vár, mely állapota, programjai és szolgáltatásai ezen attrakciót komplett turisztikai terméké teszik. Ebbe a kategóriába sorolandók még a fentebb említett barlangok is. Történelmi városnak Miskolc számít. A városi épületek különböző stílusokban épültek. Találunk gótikus és barokk építményeket egyaránt. Miskolc épületei közül kiemeljük a Városházát, a Miskolci Nemzeti Színházát, a Megyeházát, a Zsinagógát, a Tiszai pályaudvart, az Avasi kilátót, az Avasi templomot, valamint a Városkapukat.

Miskolc belvárosán kívül az általunk vizsgált térségről általában elmondható, hogy az építkezést tekintve falusias jellegű. A népi építészet egyik legszebb alkotása a

Miskolcon található Deszkatemplom. A falusias jellegű településeken a tájházakban kézműves tevékenységet végeznek a helyiek.

Fesztiválok bőséggel kerülnek megrendezésre Miskolcon. A zenei fesztiválok közül a „Bartók+...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál, a Kamarakórus fesztivál, valamint a „Veczán Pál” XVII. Egyházzenei Kórustalálkozó csábítja a térségbe a zenekedvelőket. A gasztronómia jegyében rendezik meg a méltán híres Téli Fesztivált, a Kocsonyafesztivált. További fesztiválok: CineFest – Miskolci Nemzetközi Filmfesztivál, Diósgyőri Várfesztivál, Miskolci Téli Tárlat, Miskolctapolcai Nyár, Nemzeti és Nemzetközi Grafikai Triennále, Nemzetközi Formációs Táncfesztivál, Nemzeti Bajnokság és Open Verseny, Ünnepi Könyvhét.

Miskolcon és környékén hagyományos gazdasági tevékenységeket végeznek, mint a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, bányászat, feldolgozóipar, építőipar, és az egyre hangsúlyosabbá váló turizmus, vendéglátás.

Az előadó művészetnek nagy múltra visszatekintő hagyományai vannak Miskolcon. Számos komoly- és könnyűzenei együttes működik Miskolcon és környékén. A hagyományos néptáncról a modern táncokig különböző táncsoportok minden korosztályt felölelő társulásai léteznek a településeken. Képzőművészeti körök, népművészeti csoportok és amatőr színházi együttesek teszik sokszínűbbé a kulturális életet.

A múzeumok közül kiemeljük a Nyékládházán található Egry-Szepessy kastély állandó helytörténeti kiállítását, Miskolcon a Feledy-házat, a Diósgyőri vár kiállításait, melyek látogatottsága – a helyiek elmondása alapján – kitűnik a múzeumok között. A színházak közül a Miskolci Nemzeti Színházat, mint az első magyar nyelvű kőszínházat, a könyvtárak közül a Miskolci Városi Könyvtárat emeljük ki. Művelődési házak és mozik szintén látogathatók. A tudományos és nevelési központok között a Miskolci Egyetem országos hírnévnek örvend.

Különleges attrakciók

Nagyobb sportesemények között tartják számon a Nemzetközi Formációs Táncfesztivált, Nemzeti Bajnokság és Open Versenyt. Sportintézmények között csak miskolciakat említhetünk: Miskolci Jegesmedvék Jégkorong Sportegyesület, Miskolc Városi Sportiskola Nonprofit Kft. (MISI), és a Miskolc Városi Szabadidőközpont.

Esti szórakozásra viszonylag kevés lehetőség nyílik, erre alkalmasak leginkább az egyetemi szórakozóhelyek, éjszakai bárók. A térség egy tematikus parkkal (Miskolctapolcai Kalandtúra Park), egy állat- és növénykerttel (Miskolci Állatkert és Kultúrpark) és két kaszinóval (Miskolc Plaza Bevásárló-és Szórakoztató Központ, Stílus Söröző és Lottozó) rendelkezik.

Éghajlat

Az Északkelet-Magyarországra jellemző és a földrajzi elhelyezkedésből adódó sajátosságok jellemzőek, de a térség felszínének függőleges tagoltsága miatt az egyes területek éghajlata változatos. Az átlagos évi középhőmérséklet: 9,7 Celsius fok.

Környezet minősége

A levegő minősége a kohászati tevékenység visszaesésével csökkent, de a szén-monoxid és üledő por terhelése megmaradt a telephelyek környékén. A közlekedés csak a főbb csomópontokon rontja a levegő minőségét. A számos gyógyforrás páradús levegőt eredményez, de az aktív zöldterületek beépítése veszélyt jelent a levegőminőségre. A vízminőséggel kiemelkedő problémák nincsenek, egyes gyárak, üzemek szennyezése azonban negatívan hat a minőségre. A zajszennyezés a közlekedés miatt nő, az ipari zajterhelés csökken. Veszélyes hulladékot az iparvidékeken raknak le, általában a környezet tiszta, sok a jó minőségű, érintetlen természeti környezet.

Az épületek és közterületek fejlesztése kiemelt projekt volt az utóbbi években Miskolcon. Forgalmi dugók szintén Miskolcra jellemzőek és a közeli autópálya szakaszokon fordulnak elő.

Infrastruktúra

A térségbe való eljutás főként autóval lehetséges könnyedén, az M3-as autópályáról, a M30-as útról, a 3-as, 35-ös, 26-os, 37-es utakról. Vasúti útvonal köti össze Budapest – Keleti Pályaudvart Miskolc Tiszai, Gömöri Pályaudvarával. A Lillafüredi Állami Erdei Vasút jár Miskolc és Garadna között. Említésre méltó repülőtérrel nem, csak kis füves kifutópályával rendelkezik a térség.

A térségen belüli közlekedésre alkalmasak a belvárosban menetrendszerűen közlekedő buszok és villamosok, de a térségben általánosan elmondható, hogy a közlekedési viszonyok az autós közlekedésnek kedveznek. Kevés kerékpárút van

kiépítve (Miskolctapolca-Avas-Miskolc kerékpárút), de tervezik a Diósgyőrből Lillafüredre induló kerékpáros útszakasz kiépítését.

A vízellátásért, szennyvízkezelésért a MIVIZ Zrt., az elektromos áramellátásért az ÉMÁSZ NyRt. felelős, a települések telefonhálózati lefedettsége nagymértékű, posta minden városban található.

Turisztikai intézmények és szolgáltatások

Általában hiányoznak a magasabb színvonalú, nagy kapacitású szálláshelyek. Mindössze két négy csillagos szálloda áll rendelkezésre, a Hungest Hotel Palota és a City Hotel Miskolc. Találunk wellness-, kastély- és kúria-, valamint garniszállodákat. Nincs azonban gyógyszálloda, szállodahajó és apartman szálloda, valamint falusi szálláshely a Tourinform Iroda adatai szerint.

Nagyobb éttermek és cukrászdák Miskolcon, Miskolctapolcán és Lillafüreden találhatók, valamint vannak még kis, helyi specialitásokat kínáló éttermek a többi településen. A legnagyobb utazási irodák, utazásközvetítők és utazásszervezők jelen vannak Miskolcon. Néhány vezetett túrán részt vehetnek a turisták a Bükk-hegységben. Élelmiszerboltok és vegyeskereskedések száma a kívánatos alatt van, bevásárlóközpontok vannak Miskolcon, viszont magasabb színvonalú kereskedelmi- és vendéglátó központ nincs. Turisztikai információs szolgáltatást a Borsod-Abaúj-Zemplén megye Tourinform Irodája nyújt. Bankok és pénzváltási lehetőség hiánya Miskolcon kívül problémát jelent a többi vizsgált településen.

Kötelező egészségügyi alapellátás: házi-, gyermekorvosi-, védőnői ellátás önállóan, vagy körzetesített formában működtetett. Miskolcon négy kórház van, ezen kívül idősek klubja, és gyermekjóléti szolgáltatások vehetők igénybe. A BAZ Megyei Rendőrkapitányság védelmi szolgáltatásait különböző programokkal igyekszik magasabb szintre hozni, a bűncselekmények számát alacsonyabbá tenni.

Az emberi erőforrás fejlesztése

A jelenlegi dolgozók képzettségi szintje változó: Miskolcon még helyenként nagyon magas szintű, a településeken viszont sok a szakképzetlen, „amatőr” munkáltató és munkavállaló a turizmus területén. Turisztikai képzési programokat kínál a Miskolci

Egyetem, turizmus-vendéglátás szak és OKJ-s idegenvezetői tanfolyam. Komoly veszély a jövőben a szakképzett munkaerő kiáramlása a térségből.

A turisztikai fejlesztést befolyásoló tényezők

A vizsgált terület létező turisztikai piacai a kistérség és a környező térségek lakói, budapesti lakosok, potenciális piacnak tekinthetők a környező országok: Szlovákia, Ukrajna. A térségbe történő utazás legkényelmesebb eszköze az autó, melynek költségei magasak. Újabb típusú vonatokra lenne szükség, a térségen belüli utazáshoz pedig korszerűbb autóbuszokra. Vetélkedő desztinációk főleg a környező kistérségek és megyék (pl.: mezőkövesdi-, sárospataki-, sátoraljaújhelyi kistérségek) és a Miskolc környéki, kulturális turizmusra építő városok (Eger, Debrecen, Nyíregyháza). A közösség viszonya a turizmushoz vegyesnek mondható, a pozitív hozzáállás mellett a Miskolc, mint a beszürkült „acélváros” jellege is megjelenik. Szervezési és pénzügyi kapacitások rejlenek az Új Széchenyi Terv és az Európai Unió pályázataiban, az EU regionális és felzárkóztatási politikája pedig kedvez a kistérségeknek. A politikai stabilitást tekintve a korábban tipikus „kommunista” megyeképben változások mutatkoznak, amit a tavalyi parlamenti- és önkormányzati választások igazolnak. A szélsőjobb az egész kistérségben erősödött. A közbiztonság megítélése a helyiek és nem helyiek által egyaránt inkább negatív, a személy elleni bűncselekmények száma közepes értéket mutat. A mentő és tűzoltó állomások, a Vám- és Pénzügyőrség munkájában különösebb zavarok nem tapasztalhatók. A közterület-felügyelet Miskolcon térfigyelő kamerákkal megoldott, a katasztrófavédelemért a BAZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság felelős. A lakosság egészségi állapota és a várható élettartam mutatói rosszak. A gyermekszegénység és hajléktalanság aránya valamivel jobb, mint az országos átlag.

1.1.3. Keresletelemzés

A vizsgált települések turisztikai keresletének elemzését a Központi Statisztikai Hivatal és a „Miskolci Kistérség Többcélú Társulása Területfejlesztési Konceptió 2007-2013” adatai alapján készítjük el. Aktuális adatok csak igen szerényen állnak rendelkezésre Miskolcra, a többi településre specializált turisztikai információkat nem találtunk. A kereslet elemzésének második felében kutatásunk – két interjú – eredményeit mutatjuk be.

2003-ban a kistérségben 6596 kereskedelmi szálláshelyet tartottak számon, melyből 5532 található Miskolcon, csupán 1064 a többi településen.³ Miskolctapolcára jellemző a fizető vendéglátás, a községekben, falvakban a falusi turizmus meghatározó. 2006-ban Miskolcra 112 944 vendég érkezett – ebből 20 889 külföldi – és 235 890 vendégéjszakát töltött el – ebből 54 434-et külföldi.⁴ Ezek az értékek elmaradnak a megyei és az országos adatoktól is. Az alacsony értékek a szolgáltatások nem megfelelő minőségi színvonalának tudhatók be, pedig a vizsgált településeken mind a kulturális, mind a falusi turizmusra építhető turisztikai vonzerők megtalálhatók.

A motivációt tekintve megállapítható, hogy a leggyakoribb utazási ok a hegyvidéki kirándulás, a természeti kincsek meglátogatása és a gyógyfürdőzés volt. A gyógyfürdő látogatás folyamatosan nő, elsősorban a Miskolctapolcán található Barlangfürdőbe érkeznek a vendégek, javarészt középkorúak és idősebbek. Az átlagos tartózkodási idő mindössze egyetlen nap. Ez leginkább annak tudható be, hogy a fő attrakció – gyógyfürdő – mellett egyéb kiegészítő programlehetőségek vagy szolgáltatások száma igen alacsony. A várossal szemben a hosszú évek alatt kialakult általános negatív vélemény még mindig meghatározó.

2009-ben Magyarország ötven legfontosabb turisztikai települése idegenforgalmi adó és idegenforgalom alapján Miskolc a 19. helyet foglalta el.⁵

Rangsor	Település	Tervezési- statisztikai régió	Vendégéjszakák			Összes idegenforgalmi adó bevétel, millió forint	Részese- dés az összes idegenforgalmi adóbevételből, %
			kereskedelmi szálláshelyek	magánszállás- helyek	összesen		
...							
18.	Gyula	Dél-Alföld	199 862	49 933	249 795	72	1,1
19.	Miskolc	Észak- Magyarország	188 127	22 800	210 927	70	1,0
20.	Velence	Közép- Dunántúl	73 446	7 063	80 509	68	1,0
...							

1. Táblázat: Fontosabb turisztikai települések jegyzéke az idegenforgalmi adó és az idegenforgalom alapján, 2009
Forrás: KSH, 2010

A táblázatból látható, hogy a 2006-os adatokhoz képest 2009-ben a vendégéjszakák száma valamivel több, mint 10%-kal csökkent. Természetesen a csökkenés okai közt a

³ http://www.rpe.hu/miskolc/miskolci_tobbcelu_helyzetelemzes.pdf, 36.old.

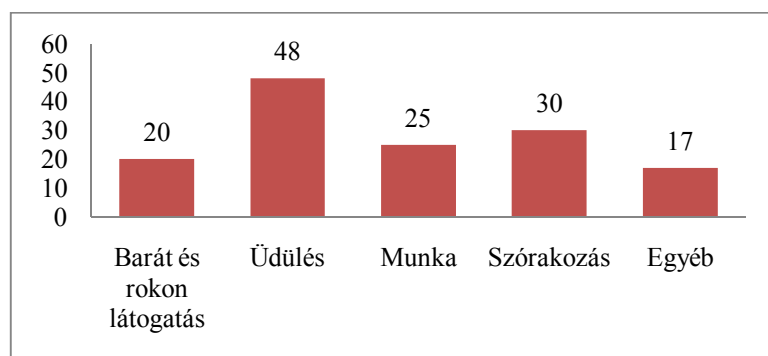
Letöltés ideje: 2011.03.12. 14:33

⁴ http://www.miskolc.hu/files/1671041-3533-Diosgyor-Csanyik-Lilla_fejlesztesi%20konceptio.pdf, 16.old. Letöltés ideje: 2011.03.13. 12:43

⁵ Forrás: <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur09.pdf>, 134. old.
Letöltés ideje: 2011.03.21. 11:30

gazdasági válság nem elhanyagolható tényező. Miskolcon a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma jóval magasabb, mint a magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakáké. A Miskolcot követő település, Velence vendégéjszakáinak száma kevesebb, mint fele a miskolcinak, a két település idegenforgalmi adó bevétele mégis alig tér el egymástól.

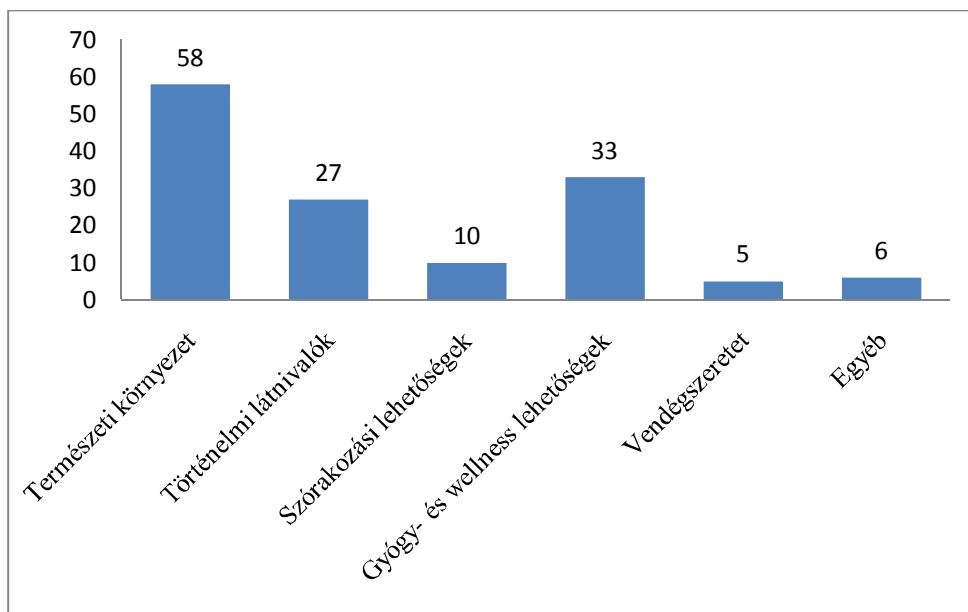
Kutatásunk során két kérdőívet készítettünk. Az első kérdőív alapsokaságát Magyarország – Borsod-Abaúj-Zemplén megye lakosságát kivéve 18 évnél idősebb lakossága képezi. A mintavétel módja egyszerű véletlen kiválasztás. A minta nem reprezentatív, száz magyar lakos töltötte ki. Célunk a kérdőívvel az volt, hogy kiderítsük, a vizsgált települések és nevezetességeik mennyire ismertek a belföldiek körében és milyen motivációval látogatták meg a településeket. Továbbá kíváncsiak voltunk arra is, hogy mit tartanak a települések legvonzóbb tulajdonságainak és legkomolyabb gyengeségeinek. Az alábbiakban a dolgozat témája szempontjából fontos eredményeket mutatjuk be, a demográfiai kérdésekre adott válaszokat a mellékletben közöljük. Az első grafikon az utazás okát mutatja be:

A kérdésre több választ is lehetett adni. Az ábrából jól látszik, hogy az esetek többségében a megkérdezettek üdülés céljából látogattak a vizsgált településekre, ezt követi a szórakozás, a munka és a barát, rokonlátogatás. Egyéb motivációk döntően valamilyen versenyt, osztálykirándulást vagy vásárlást takartak.

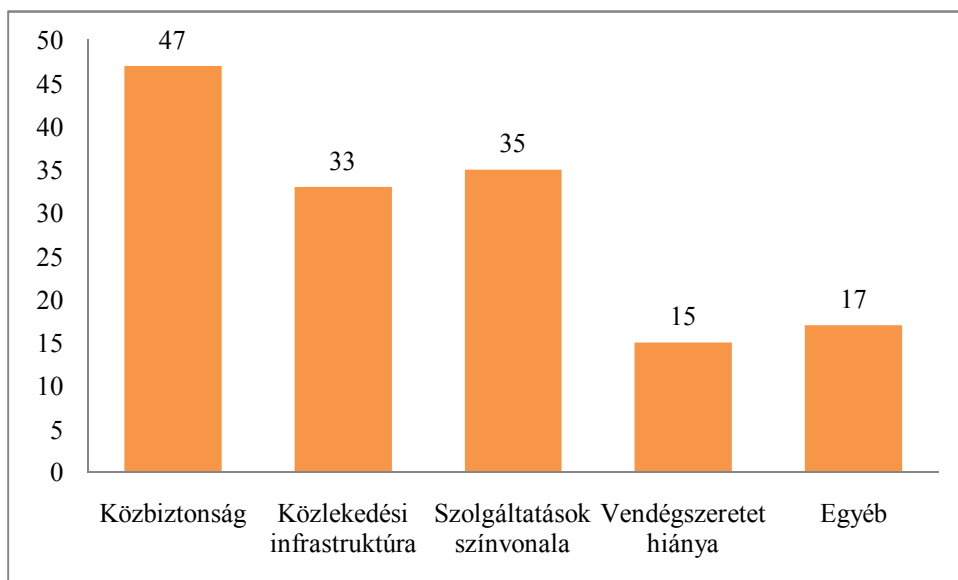
A települések és attrakciók ismertségét úgy mértük fel, hogy megkértük az alanyokat (függetlenül attól, hogy jártak-e már a településeken vagy sem), soroljanak fel lehetőleg minél több nevezetességet. A legismertebb attrakciók a következők voltak: a Diósgyőri vár (32 említés), a Miskolctapolcai Barlangfürdő (30 említés), Lillafüred értékei (23 említés), valamint az Avasi-kilátó (20 említés).

A következő ábra azt mutatja, hogy a megkérdezettek szerint melyek a terület legvonzóbb tulajdonságai:

A területek természeti szépsége magasan a legnagyobb elismerését érdemelte ki a válaszadóknál. Ezt követik a gyógy- és wellness lehetőségek, majd a történelmi látnivalók és a szórakozási lehetőségek. A vendégszeretet kapta a legkevesebb jelölést. Egyéb vonzó tulajdonságok mindegyikénél „semmi” vagy üresen hagyott mező szerepelt.

Utolsó ábránk pedig azt mutatja meg, melyek a települések gyenge pontjai:

A közbiztonság jelenlegi állapotát komoly gyengeségként értékelik a megkérdezettek. Ez a vélemény az egyéb válaszokban is tükröződött. Sokszor nyomdafestéket nem tűrő mondatok taglalták a közbiztonság helyzetét. A szolgáltatások színvonalával szintén elégedetlenséget láthatunk, amit a közlekedési infrastruktúra állapota és a

vendégszeretet hiánya követ. Az alapján, hogy vonzerőként elenyésző mértékben jelenik meg a vendégszeretet, valamint a gyengepontok között már jelentősebb arányt képvisel, de nem tölt be kiemelkedően jelentős szerepet megállapítható, hogy a helyiek cselekvései, attitűdje a megkérdezett látogatókkal szemben semlegességet, vagy esetenként ellenszenvet válthattak ki.

Második kérdőívünk alapsokaságát a helyi, 18 évnél idősebb lakosság képezi. A mintavétel módja szintén egyszerű kiválasztással történt. Célunk a kérdőívvel az volt, hogy a helyiek körében felmérjük, mennyire lenne igény Miskolcon egy strand- illetve gyógyfürdő létesítésére. Érdeklődésünk továbbá a három vizsgált tó megítélésére irányult, valamint arra, hogy milyen szolgáltatásokat hiányolnak a vizsgált településeken. A kérdőív azonban még nem zárult le, eredményeit ezért részleteiben nem közöljük. Annyi az eddigi válaszokból kiderült, hogy a helyiek szívesen látogatnának egy gyógy- és wellness létesítményt, ha annak színvonala meghaladná a jelenlegiek színvonalát. A tóparti időtöltés is népszerűségnek örvend a megkérdezettek körében, azonban gyakrabban csak akkor járnának ezekre a helyekre, ha a strandok kiépítettsége javulna, és több szolgáltatást vehetnének igénybe. A kérdőív kérdései a mellékletben megtekinthetők.

1.1.4. Versenytárselemzés

A kistérség versenytársait leginkább a környező kistérségek illetve megyék között kell keresni. Mivel összességében mi a miskolci kistérség csupán egy szegletével foglalkozunk, a versenytárselemzés a következő módon készül el. Először néhány szót ejtünk egész Borsod-Abaúj-Zemplén megyéről, majd ezt lebontjuk csak a miskolci kistérségre, végül pedig magának Miskolcnak és a nyékládházai mikrokörzet három településének, Nyékládházának, Mályinak és Kistokajnak a véleményünk szerinti lehetséges versenytársait sorakoztatjuk fel.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye szűk körűen értelmezett versenytársai egyértelműen Északkelet-Magyarországon találhatók. Tág körben persze azt is mondhatnánk, hogy az egész ország, sőt még akár környező országok is, mint piaci szereplők, nagy versenytársak a megye számára, de összességében azért a realitás talaján maradva a szűk körben megnevezhető versenytársak legyőzése jelent igazi kihívást. Amikor egy turista úgy dönt, hogy Északkelet-Magyarországra utazik, akkor úgy gondoljuk, hogy négy olyan várost vesz fontolóra, amelyek közül három Miskolc és

ez által BAZ megye versenytársa. Az egyik a Hajdú-Bihar megyében található Debrecen, ami az utóbbi évtizedekben a jó vezetésnek és menedzsmentnek köszönhetően hatalmas fejlődésen ment keresztül, így még ha az 1990-es évek elején Miskolc valódi riválisa lehetett volna Debrecennek, mára sajnos a hajdúsági város jóval megelőzte a borsodi megyeszékhelyet. Hajdú-Biharból megemlíthető lenne még Hajdúszoboszló fürdőzés szempontjából, de a város ismertsége és hírneve miatt gyakorlatilag ezt a várost mégsem tekintjük igazi versenytársnak a gyógyturizmusban. A másik fontos versenytársként megjelenő megye Szabolcs-Szatmár-Bereg, és annak megyeszékhelye Nyíregyháza, amely főleg a határon túli turisták megnyerésekor jelent veszélyt Miskolcnak. Harmadikként pedig egy óriási borkultúrával rendelkező várost, Eger kell megemlíteni, mint Heves megye székhelyét. Ebből a megyéből kiemelnénk még Parádót és az ott található Parádfürdői Gyógyfürdőt.

Ha BAZ megyén belül vizsgálódunk, akkor a versenytárselemzés nagyban megvalósulhat a kistérségek vizsgálatával. Kétféle módon közelítjük meg ezt: egyrészt vannak kistérségek, melyek a gyógyturizmusuknak köszönhetően jelenthetnek nagy veszélyt, ez pedig a mi szempontunkból nagyon fontos, hiszen nálunk a hangsúly a vízhez kötődő természet közeli turizmuson van. Ilyen kistérségek a mezőkövesdi kistérség, Mezőkövesd központtal, ahol megtalálható a rengeteg miskolci is vonzó Zsóry Gyógy- és Strandfürdő. Az egyik szerzőnk emlékeit felidézve, ha gyógyfürdőzésről van szó, a Zsóry az első potenciális lehetőség, ahova a miskolci családok elindulnának. Másik hasonló okok miatti versenytárs térség a tiszaujvárosi kistérség, Tiszaújváros központtal. Itt található a Termálfürdő Komplexum, amely bár nem olyan régi, mint a mezőkövesdi Zsóry-fürdő, de nagyon magas és minőségi szolgáltatást nyújt.

Második kategóriában azokat a kistérségeket nevezzük meg, amelyek nem kifejezetten a gyógyturizmusnak, hanem más attrakciókra épülő különféle turizmus szegmensek kielégítése terén jelentenek veszélyt. Ilyen a sárospataki kistérség, kiemelve a központot, Sárospatakot. Ez a kisváros annyi történelmi értékkel és egy időben természeti szépséggel is rendelkezik, hogy méltó ellenfele lehet a kistérségünknek. Másik ilyen a sátoraljaújhelyi kistérség, Sátoraljaújhely központtal. Mivel az utóbb említett két kistérség központi városai nagyon közel helyezkednek el egymáshoz, egymás hatásait felerősítve még fenyegetőbb versenytársak. Végül úgy véljük, hogy a tokaji kistérség, azon belül is főként a székhely, Tokaj komoly ellenfélként léphet fel a

miskolci kistérséggel szemben. Itt például megemlíthetjük az üzleti turizmus egy szegmensét, az incentive turizmust, ha már csak arra gondolunk, hogy céges csapatépítő tréningeket igen nagy örömmel rendeznek Tokajon és a környező borvidéken.

Végül át kell gondolni a kistérségen belül megjelenő, versenytársként értelmezhető városokat, településeket a mi kistérségi szegmensünk számára. Itt elmondhatjuk, hogy pozitív helyzetben vagyunk, hiszen Miskolc természetesen kiemelkedő szerepet kap a kistérségen belül, így ilyen szempontból azt is feltételezhetnénk, hogy kistérségen belüli versenytárs nincs. Éppen ezért inkább azt emelnénk ki, hogy Nyékládháza, Mályi és Kistokaj versenytársai kik lehetnének. Itt a gyönyörű természeti környezettel rendelkező bükki településekre kell gondolnunk. Ezek közül is a legfontosabb véleményünk szerint Bükkszentkereszt. Azt kell tehát elérnünk, hogy amikor valaki akár Miskolcra, akár más kistérségi településről a kistérségen belül szeretne kirándulni vagy több napot turistaként valahol eltölteni, akkor ne csak a Bükk adta lehetőségekre gondoljon, hanem fontolja meg a bányatavak adta lehetőségeket is. Természetesen tisztába vagyunk azzal, hogy itt nagyon erőteljes szezonalitással kell számolnunk.

1.2. SWOT elemzés

Erősségek

A kistérség és a lehatárolt szegmens egyik alapvetően fontos erőssége Miskolc város kedvező, központi fekvése és szerepe. Egyrészt a város BAZ megye megyei jogú városa, így az önkormányzati döntések a legtöbbször előnyben részesítik a miskolci projekteket, fejlesztési lehetőségeket. Másrészt a közlekedési infrastruktúra szempontjából is nagyon jó pozícióban van Miskolc. Itt találkoznak a BAZ megyén átfutó utak, a város összeköti a nyugatibb országrészeket a megye keleti területeivel. Ezek mellett a legtöbb út a két fontos szomszédos országból, Szlovákiából és Ukrajnából is itt fut össze. A M3-as autópályának ebben kulcsszerepe van. Szlovákia és Ukrajna szerepe a piacok közelsége miatt is kiemelkedő, Kassa Miskolc testvérvárosa, a szlovák város így akár Miskolccal közreműködve erősítheti is a térség iránti érdeklődést. Miskolc pólusváros, így stratégiaiilag meghatározva kiemelten fontos szerepet kap a fejlesztése, mint az összes többi pólusvárosé (pl. Debrecen, Szeged) is Magyarországon.

A természeti környezet szerepét ki kell emelni a kistérséget tárgyalva. Itt elsősorban a Bükkre kell gondolnunk, de ugyanúgy Lillafüred vagy Ómassa, Garadna is ide tartozik. Miskolctapolcán a parkok nagy kiterjedése és magas száma nagy pozitívum. Bár nem egészen természeti környezet, de a bányatavak is a természethez tartoznak és szerepük jelentős a környéken a tavi üdülések szempontjából. Erősségük az is, hogy közel vannak egymáshoz, így együttes vonzerőként tudnak megjelenni.

Kiemelendő erősség a Miskolci Egyetem, hiszen az ott zajló képzés és maga az egyetemi tudományos élet egyedülálló a megyében.

A következőkben a kistérség kifejezetten turizmusban mutatkozó erősségeit ismertetjük. Az országosan és a szomszédos országok révén nemzetközileg is ismert attrakciók megléte az első megjegyzendő erősség. Ilyenek a kérdőívekben is számtalanszor említett Diósgyőri vár, melynek húzóereje az egész kistérségre kihat, és ezt ki kell a térségnek használni. Hasonló jelentőségű a Miskolctapolcai Barlangfürdő, amely az országban is egyedülálló jellegével komoly ütőkártyát jelent a térség számára. Lillafüred szintén hatalmas vonzerő és ott található a kistérség legszebb fekvésű szállodája, a Palotaszálló.

A turisztikai kínálat tekintetében is számos erősséget sorolhatunk fel. Elsőként megemlítendőek a miskolci nagy volumenű és színvonalas programokat kínáló rendezvények. Ezeket a vonzerőleltárban olvashatjuk, de ki kell emelni a Kocsonyafesztivált és a komolyzenei Bartók+... Nemzetközi Operafesztivált. További erősség az, hogy a térség mind a kulturális, az egészségség, a zöld és örökség turizmus területén tud kielégítő kínálatot mutatni. A Miskolctapolcai Kalandpark a kalandturizmusra is esélyt ad.

A turizmust érintő infrastruktúráról a közlekedési infrastruktúra tekintetében erősség Miskolctapolcának, hogy van kiépített kerékpárút Miskolctapolca, az Ávas és a Belváros között. Miskolcon a villamos-és buszközlekedés jó, a város bármely pontja elérhető autóbussszal és a turisztikai szempontból fontos Belváros hosszú utcáján közlekedő villamos jó elérhetőséget biztosít. A turisztikai háttér infrastruktúrájánál a turisztikai desztinációs menedzsmentnek szerepe kulcsfontosságú. TDM van Miskolcon, ami a város jó menedzseléséhez elengedhetetlen és fontos előny. A turisztikai szolgáltatók marketingkommunikációja bizonyos területeken kiváló. Miskolcon és a térségben erősség a hagyományörzés jelentős mértéke, ide értve a sok

táncsoportot és kórust illetve a kézműves köröket. Ez a kulturális turizmus területén jelent előnyt.

Gyengeségek

A vizsgált terület egyik legnagyobb gyengesége a hátrányos helyzetű rétegek magas területi koncentrációja egyes településeken. A társadalmi különbségek rengeteg feszültséghez vezetnek a lakosságon belül. Ez erősen kihat a közbiztonságra, melynek jelenlegi nem megfelelő állapota az egyik leggyakoribb tényező volt, melyet a kérdőívben megkérdezettek említettek a térség gyenge pontjaként. Ráadásul az általános konfliktusok és közhangulat miatt a vendégszeretet hiánya egyre érezhetőbb. A turistákkal szembeni hozzáállás az egyik legkritikusabb tényező a vendéglátásban, ami jelenleg nagyon negatív a térségben. Ezen kívül rendkívül magas a munkanélküliek aránya, és egyre többen – általában a képzett munkaerő – vándorolnak ki a településekről. Ezzel csökken a terület képzett munkaerőforrásának bázisa is.

További gyengeség egyes településrészek üdülőhely jellegének mérséklődése. Miskolctapolcán például egyre erősödik a lakóhely funkció. Ez igen hátrányos a település számára, ha figyelembe vesszük, hogy a Miskolctapolcán végzett gazdasági tevékenységek döntő részét a turizmus teszi ki, egyéb munkalehetőséget a helyiek más településeken keresnek. A terület vonzerejét tovább csökkenti az ellentmondásos településszerkezet. Sok építészeti vonzó épület mellett nagy számban található leromlott állapotú, felújításra váró épület, melyek rontják településképet.

A térségről általában elmondható, hogy csökken a vendégszám és a tartózkodási idő. Ezt a tendenciát nem segíti, hogy a szolgáltatások színvonala alacsony. Az olyan alapvető szolgáltatások, mint bankfiókok, ATM-ek, élelmiszerüzletek, vendéglátó-szállás-, és szórakozóhelyek, ajándék- és szuvenír boltok rendkívüli módon hiányoznak, Miskolc belvárosától eltekintve számuk és minőségük nagyon alacsony. A kérdőíves megkérdezésekkor kiderült, hogy a helyiek leginkább a következőket hiányolják: nyilvános illemhelyek, vezetékes nélküli internetkapcsolat egyes vendéglátóhelyeken, szórakozóhelyek.

A kistérségeknek, azon belül a vizsgált településeknek sincs egységes pozitív imázsa, amit a vendégek felé közvetíthetnek. A településeken végbement fejlesztések, a közbiztonság javítására irányuló törekvések ellenére a térség megítélése inkább negatív,

amit a kérdőíves megkérdezések eredménye is igazol. Hiányzik továbbá az ezt megváltoztatni igyekvő hatásos marketingtevékenység. Ennek egyik legnagyobb gyenge pontja az internetes megjelenés. A honlapok idegen nyelven nem, vagy csak nagyon korlátozott információ tartalommal érhetőek el. Ezáltal a külföldiek számára a térség gyakorlatilag láthatatlan. Nagy probléma az oldalakkal kapcsolatban, hogy rengeteg link mögött nincs tartalom még olyan lényeges menüpontoknál sem, mint a „Szálláslehetőség”. Ezzel még magyarországi viszonylatban is jóval az általános színvonal alá kerül a weboldalak minősége.

Nincs a területen a keresleti igényeknek megfelelő strandfürdő. Nincs, ami felszívna a Barlangfürdőbe érkező vendégtöbbséget. A kérdőívből kiderült, hogy nagy igény lenne mind a helyiek, mind az egyéb belföldi lakosok részéről egy minőségi színvonalú, több szolgáltatást is nyújtó strandra. A meglévő strandok állapota, részben a vandalizmus, részben a felújítások hiánya miatt nem megfelelő és befogadóképessége sem kielégítő. A vizsgált, tavakkal rendelkező településeken, Nyékládházán, Mályin és Kistokajon a strandok állapota nem megfelelő. A partok nagy területeken nincsenek kiépítve, hiányoznak olyan alapvető elemek, mint az öltözők, illemhelyek, büfék.

A települések közti és a településen belüli közlekedési infrastruktúra szintje nem felel meg a turizmus igényeinek. Nincsenek számottevő kerékpárútvonalak, amik nagyon fontosak lennének a térség turizmusának szempontjából, melyet az adottságoknak megfelelően a természet közeli, aktív pihenés, sportolás, egészséges életmód köré célszerű felépíteni. A tavak közti kerékpárútvonalak lehetővé tennék a települések összekapcsolását, biciklis túraútvonalak kialakítását. Ezek hiánya jelenleg a termékek összekapcsolását nagymértékben akadályozza.

A turizmust támogató szervezeti háttér nem megfelelő. A Tourinform Irodák munkája nem elégíti ki teljes mértékben a turisták információigényét. A tájékozódást tovább nehezíti, hogy nincs megfelelő számú tájékoztató tábla a településeken. Az egyes települések attrakciói nincsenek összekapcsolva, a lehetséges szinergiahatások így nem érvényesülhetnek. A Miskolci Önkormányzat Helyi TDM Szervezetén kívül egyéb helyi TDM szervezet nem jött még létre. Pedig a települések közti együttműködéshez, és a hatékonyságnövelő magántőke arányának növeléséhez elengedhetetlen lenne további helyi TDM szervezetek kialakulása, és térségi szintű

közös munkája. További visszavetítő erő az erős lobbhi hiánya, ami megmutatkozott az európai kulturális főváros cím elvesztésekor is.

Lehetőségek

Alapvető lehetőség a térség és az elképzeléseink, terveink számára a néhány jelenlegi társadalmi trend. Az egyik ilyen a társadalom előregedése és ezáltal az igények megváltozása, névlegesen a gyógyszolgáltatások iránti megnövekedett érdeklődés. Ezzel párhuzamosan kerül előtérbe a gyógy-és egészségturizmus szerepe illetve az egészségtudatosság növekedése is. Összességében az utóbbi években egyre nő a vízi, öko és fenntartható turizmus iránti igény. Emellett az ifjúság turizmusban betöltött szerepének és jelenlétének fokozódása következtében új, potenciális szegmensek megszerzésének lehetősége adott.

Keresleti oldalon kihasználható lehetőség a turisták minőségi szolgáltatásokat kínáló attrakciók iránti növekvő igénye. A kérdőívek alapján Miskolcon lenne kereslet egy ilyen szolgáltatást nyújtó strand-és gyógyfürdőre. Szempontunkból az is nagyszerű lehetőség, hogy a Miskolctapolcai Barlangfürdő a kapacitásait meghaladó kereslet miatt mára túlterheltté vált⁶, ami igényt okoz egy hasonló témájú, de mégis más típusú strandra- és gyógyfürdőre.

Jelentős új lehetőségek nyíltak a térség számára a politika terén történő esélyek szélesedése következtében. Ilyenek az Európai Unió által nyújtott támogatások az Unió részéről. A magyar kormány oldaláról óriási lehetőséget jelent az Új Széchenyi Terv megalkotása, azon belül is a turizmus szempontjából a Gyógyító Magyarország egészségipari program, amely kifejezetten támogatja a vizes attrakciók létrejöttét. A TDM regisztráció és pályázatok egyszerűsödése további lehetőség, a TDM-ek egyre jelentősebb szerepet kapnak és szükség van több TDM-re a térségben, ennek megvalósítása pedig az új rendszerben gyorsabb és egyszerűbb.

Veszélyek

Az üdülőhely jelleg csökkenése magában hordozza azt a veszélyt, hogy a lakosok kivándorolnak a településről, hiszen a turizmuson kívül egyes településeken egyéb munkalehetőség csak máshol található. Ezáltal a települések elveszítik képzett

⁶ http://www.miskolc.hu/files/1670436-3307-Miskolctapolca_Turizmusfejlesztési_Koncepcioja.pdf
Letöltés ideje: 2011.03.21. 10:55

munkaerejük egy részét, és egyre nehezebbé válik a minőségi turizmus alapjainak megteremtése.

A helyiek általános hozzáállása nem változik, a vendégszeretet hiánya tovább mélyíti a kialakult negatív arculatot.

A kistérségi, illetve a megyei együttműködés bizalom hiányában a jövőben sem indul meg. A turisztikai termékek önmagukban továbbra sem értékesíthetők nagy haszonnal, a párhuzamos tevékenységek további pénzt, és időt vesznek el feleslegesen.

Amennyiben nem épülnek ki a főbb attrakciók mellé kiegészítő programok, szolgáltatások, a terület turizmusát meghatározó egynapos tartózkodás állandósulhat, az erős szezonális hatás nem mérséklődik.

A Barlangfürdő túlterheltté válhat strandok hiányában, a zsúfoltság pedig rontja a fürdőhely vonzerejét, veszélyezteti a nyugodt kikapcsolódás lehetőségét. Ha a beruházók számára továbbra sem válik vonzóvá a terület, a szálláshelyfejlesztések, bővítések a jövőben is váratnak magukra.

A politikai konfliktusok kiéleződnek például Szlovákiával, ami piacvesztéshez vezethet. Továbbá a gazdasági válságból hazánk lassabban lábál ki, a versenytársakhoz képest lemaradás veszélye fenyeget.

2. Jövőkép meghatározása, célkitűzés és a megvalósítás eszközei

2.1. Jövőkép meghatározása

Jövőképünkben vizionalizáljuk a vizsgált települések jövőben elérni kívánt helyzetét. Ezt a távlati célok felvázolásával tesszük meg. Ennek konkrét megvalósításához szükséges célok kitűzése a fejezet második részében történik meg.

Az általunk felállított jövőkép a következő:

A miskolci kistérség, azon belül Miskolc és a nyékládházai mikrokörzet három településének, Nyékládházának, Mályinak és Kistokajnak turisztikai felvirágoztatása, azért, hogy az ország egyik gyógyító és élmény dús kapcsolódást nyújtó paradicsomává váljon. Mindezt Miskolc széleskörű ismertségére, a térség természeti, kulturális adottságaira, a víz gyógyító erejére, a lakosság és a gazdaság megújulására alapozva látjuk elérhetőnek.

A jövőkép elérésével a környék fejlett turisztikai desztinációvá válik, ahol a turisták megtalálhatják az igényüknek megfelelő szolgáltatásokat. A beérkező turisták számának emelkedése nem csak hogy megtartja, hanem be is vonzza a térségbe a turisztikai szakembereket. Ez természetesen további színvonal emelkedést eredményez. Ezt a tovagyűrűző hatást fokozza a lakosság hozzáállásának radikális pozitív irányú változása, ami a turizmus kedvező hatásainak köszönhető általános színvonal emelkedésből ered. Ezáltal a térség egy élhetőbb és boldogabban élhetővé válik.

A jövőkép megvalósításához anyagi forrást a fejlesztési projektekhez kitűzött pályázatok elnyerése biztosít. A pályázatok elnyeréséhez pedig elengedhetetlen a nemrég létrejött, de egyre nagyobb figyelmet kivívó helyi TDM szervezet aktív közreműködése.

2.2. Célkitűzés

Célunk összetetten megfogalmazva a már meglévő turisztikai attrakciók vonzerejére építve, azok szolgáltatási hátterét megfelelő szintre fejlesztve az így kialakult turisztikai

terméket mintegy húzóerőként használni a kistérség többi településének felvirágoztatására.

Alapvetőnek tartjuk a közlekedési infrastruktúra fejlesztését a további célok eléréséhez, azonban ennek fejlesztési lehetőségeinek megvitatása túlmutat a dolgozat keretein. Érdeemes megemlíteni azonban, hogy kiemeltnek tartjuk a közutak, a térségi autóbusz társaságok szolgáltatásainak bővítését és a bicikliútvonalak kiépítettségének fokozását. A közlekedési infrastruktúra mellett legalább ennyire jelentős szerepet kell kapnia a szolgáltatói infrastruktúra bővítésének és a jelenlegi működési feltételeinek javításának. A vonzerők leltározásakor kiderült számunkra, hogy bár a térség több területén rendkívüli jó adottságokkal rendelkezik, a szolgáltatói szektorban nagy elmaradásai vannak. Úgy érezzük egy a jelenleginél minőségibb turizmus eléréséhez elsősorban ezen a helyzeten kell változtatni. Szükség van a kereskedelmi szálláshelyek színvonalának növelésére, számuk bővítésére, és változatosabb kínálat kialakítására. Továbbá legalább egy luxus, 5 csillagos szálloda létesítésére – pl. Miskolctapolca környékén – amit a Barlangfürdőbe egyre nagyobb arányban érkező magasabb költségű és szállás igényű vendégek tesznek indokolttá.

A legfontosabb nevezetességek (pl.: Diósgyőri vár) és az azok köré épült rendezvények továbbfejlesztése már nem elsőrendű célunk, hiszen úgy érezzük Miskolc város vezetése már a lehető legtöbbet hozza ki az utóbbi években ezekből az attrakciókból. Azonban a fő látványosságok mellett szükség van szolgáltatásokra, melyek növelik a turisták élményének minőségét. Növelik a tartózkodási időt, és valamelyest csökkentik a turizmusban oly nagy problémát jelentő szezonalitást. Ilyenek az éttermek, szórakozóhelyek, kézműves házak, táncházak – melyek a térség kulturális sokszínűségét mélyítik.

Kiemelt turisztikai termékfejlesztési ötletünk a nyéki, a mályi és a kistokaji tavakra és egy magas színvonalú miskolci strand- és gyógyfürdőre épített gyógyító és természet közeli térségi imázs kialakítása, illetve Miskolc, Nyék, Mályi és Kistokaj turisztikai erőforrásainak összekapcsolása komplex turisztikai terméké.

Ez a jövőben az egyik legnagyobb turisztikai szegmenst jelentő ökoturizmus alapjait adhatja. Ennek rejtelseibe a következő fejezet vezeti be az olvasót.

Végül a TDM szervezetek összefogó erejének növelési célját szeretnénk még ismertetni. Interjút készítettünk Balogh Károllyal, a Magyar TDM Szövetség elnökével, mely interjú kérdéseit a mellékletben csatoltam tesszük közzé. Balogh Károly elmondta,

hogy Miskolcon működik helyi TDM-Egyesület, de ez nem a miskolci önkormányzat szervezete, és végképp nem térségi szintű. Több helyi TDM kezdeményezésről nem tud, de 50.000 vendégéjszaka alatt nem is javasolna, hiszen szerinte ez a szervezet fenntarthatósága szempontjából problémás lehet. Elmondása alapján az általunk választott mikrokörzethez „hasonló mikrokörzetek kellően átgondolt fejlesztésekkel kiváló kiegészítői lehetnek a térség kínálatának, ennek sikeréhez azonban elengedhetetlen a megfelelő pozicionálás, az előzetes szakmai kommunikáció a térségben található TDM-ekkel.” Véleménye szerint sikeres helyi TDM-et a „recept” szerint szakmai kezdeményezésre, az érintett önkormányzat(ok) partnerségével ajánlatos létrehozni, *valódi* turisztikai desztinációkban, ahol már megfelelő turisztikai szolgáltatások és -infrastruktúra állnak rendelkezésre, tehát ahol már van mit menedzselni.

Turisztikai beruházásokat, nagyrendezvényeket nem a TDM-ek feladata létrehozni olyan térségekben, helyeken, ahol idáig nem voltak; az információáramlás, turisztikai kommunikáció "jobbítása" és a helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés a fő feladatuk. Balogh Károly szerint „a Miskolc környéki bányatavak, illetve Miskolc strandjainak fejlesztése esetén is valószínűleg fontosabb és reálisabb cél kisebb, „hangulatjavító” intézkedésekkel a térségben lakók megszólítása. Milliárdos, fenntarthatatlan befektetésekre, azok remélt turizmusgeneráló hatására várni nem reális cél.” Ezek alapján mi úgy véljük, hogy párhuzamosan szükség lenne a javasolt jobb közhangulat teremtését szolgáló intézkedések meghozatalára és jobb szolgáltatások illetve termékek megalkotására, ezáltal „munkát” adva a TDM-eknek.. Ez valóban a már korábban említett célok megvalósításában rejlik. Sokkal pozitívabban fognak az emberek például az utazáshoz hozzáállni, ha kényelmes buszokon tudnak utazni, vagy ha akár egy éjszakai program után is van lehetőségük a térség településeire hazajutni.

Összességében célunk Miskolcot és a térséget egy élhető és az egész ország illetve a külföldiek számára vonzó desztinációvá pozicionálni. Ehhez hozzátartozik egy magas foglalkoztatási szint, melynek elérésében a szolgáltatási szektor bővítése segít. Végso soron ez egy vendégszeretőbb és pozitívabb térségi társadalmat eredményez.

2.3. Megvalósítás eszközei

A megvalósítás eszközeinek leírásakor először egy alapvető fontosságú tény, a jó városi és térségi menedzsmentet kell megemlítenünk. Véleményünk és tudásunk szerint a legfontosabb egy turisztikai desztinációnál a minőségi menedzsment, ami egyrészt a kínálati oldalt erősíti, egyre színvonalasabbá teszi, ugyanakkor a keresleti oldalt minél jobban felméri, így a megszerzett tudás birtokában minél változatosabb és több szegmensnek megfelelő szolgáltatást kínál. Mindehhez elengedhetetlen egy jó szervezeti háttér is.

Pénzügyi forrásokat, eszközöket a jelenlegi piaci körülmények között a következőkben látjuk. Az Új Széchenyi Terv keretein belül megpályázható támogatások nyújtanak lehetőséget fejlesztések végbemenetelésére, de további kormányzati és önkormányzati források is elérhetők. A TDM-ek által megpályázható támogatások jelenthetnek másik komoly forrást, ehhez azonban szükség van a TDM-ek számának növelésére. Az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott kiemelt területek és célkitűzések alapján számtalan EU-s forrás is alkalmazható a térség fejlesztésére.

A TDM szervezettel összekapcsolódva gondolhatunk a vállalkozói és befektetői forrásokra. Fontos, hogy a pénzek ellenőrzése, monitoringja sokkal jobban történjen meg, így ne legyen lehetőség a források eltűnésére illetve eltüntetésére. A TDM szervezetek a források átláthatóbb, összehangoltabb és jobb kezelését teszik lehetővé, ezért is kulcsfontosságú az ő helyzetük. A miskolci TDM már elindított egy változást, de itt nem szabad a kistérségnek megrekednie.

3. Prioritások meghatározása, saját projekt

Ebben a fejezetben két alfejezetben mutatjuk be azt, hogy az előző fejezetben kifejtett célok véleményünk szerint milyen prioritásban valósulhatnak meg, majd hogy egy kifejezetten saját ötlet alapján elkészülő projekt hogyan valósulhat meg.

3.1. Prioritások

Kutatásaink és meglátásaink alapján a célok prioritásai a következőképpen alakulnak. Mint ahogy már említettük, a közlekedési infrastruktúra fejlesztése az egész gazdaság, így a turizmus fejlesztésének szempontjából is elsőrendű helyen van. A kistérség szempontjából a legégetőbb kérdés itt a térségi települések megközelíthetőségének javítása, a térségi autóbuszok és vonatok tisztaságának biztosítása, az autóbuszjáratok összehangolása és a miskolci autóbusz pályaudvar, a Búza tér és környékének rendbe tétele, valamint a településeket összekötő kerékpárutak kiépítése.

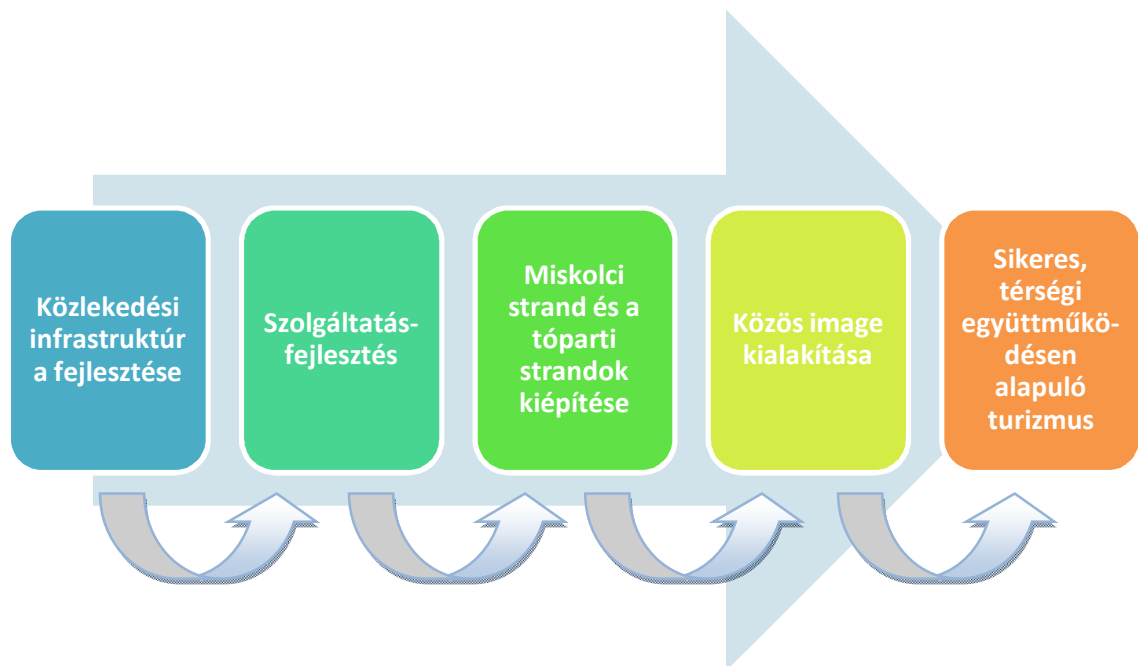
Második helyre a szolgáltatói infrastruktúra fejlődését tesszük. Úgy látjuk, hogy az e téren lévő hiányosságok pótlása, a hézagok kitöltése szükséges a további célok elérése érdekében. Több és szélesebb skálán mozgó kereskedelmi szálláshely, étterem és büfé kell nem elsősorban Miskolcon, hanem Nyékládházán, Mályin és Kistokajon. A tavak környéki kiépített és tisztán tartott strandok számát növelni kell, a fürdözést ösztönző feltételeket, öltözőket, zuhanyozókat, mellékhelyiségeket ki kell építeni.

Ezen feltételeket biztosítva már létjogosultságot kap a szerzők elképzelése, vagyis Miskolc és a három település összekapcsolás a víz jegyében. Ez konkrétan egy Miskolcon létrejövő strand-és gyógyfürdő létrehozásával valósulna meg, a három bányató pedig összekapcsolódna a víz jegyében és a minőségi szolgáltatás biztosításával. Ide kiemelt ötletünk egy nyári Tavi fesztivál.

Végül utolsó, negyedik prioritásként mi az előző prioritásokon alapuló közös imázst építenénk ki. Ez elsősorban Miskolc és a három másik település közös márkáépítése lenne, később ezt meg lehetne valósítani kistérségi szinten, akkor már kiterjesztve a kezdeti vízre épülő turizmus imázsát a vízre és természet közelségre

alapuló turizmusra, bevonva ezzel olyan bükki városrészeket és településeket, mint Lillafüred, Bükkszentkereszt vagy Bükkaranyos.

Tudjuk, hogy a prioritásokat még a végtelenségig lehetne sorolni, hiszen a végső cél, egy szebb és élhetőbb kistérség mivolta számos tényezőben rejlik. Mégis, dolgozatunk keretében ezt a négy prioritást tartjuk kiemelkedőnek.

3.2. Saját projekt

Ebben az alfejezetben az Olvasó megismerheti egy saját projektünket, javaslatunkat. Mint korábban a céloknál és prioritásoknál is megfogalmaztuk, fontosnak találunk egy olyan gyógyturizmusra és vízzel kapcsolódó turizmusra épülő terméket létrehozni, amely a kérdőívek alapján is kiderített miskolci és országos igényeket is kielégíti. Ötletünk egy gyógy-és strandfürdő létrehozása Miskolctapolcán. Úgy érezzük, személyes tapasztalatok és miskolci családtagok véleménye alapján, hogy Miskolcon nagyon hiányzik egy ilyen létesítmény. Miskolcon ugyan uszoda és strand is van, sőt a Miskolctapolcai Barlangfürdő országosan ismert, de hiányzik egy, élményeket is nyújtó

strand-és gyógyfürdő, illetve a miskolctapolcai lakosok ötletével vegyítve élménymedencékkel is rendelkező strand⁷.

A helyszín tehát adott, a régi Miskolctapolcai Strand 6 hektáros összterületére kerülne a fürdő. A terület jól elkülöníthető két részre, a 3,5 hektáros felnőtt és a 2,5 hektáros gyermek területre. Ez azért fontos, mert így az élménymedencék elhelyezése is megoldható úgy, hogy a nagyon kicsik ne zavarják a nagyok szórakozását. A strandterület igen közel van a Barlangfürdőhöz, ami azonban egyáltalán nem probléma, hiszen ahogy a SWOT elemzés lehetőségeinek felvázolásakor említettük, a Barlangfürdő már túltelítetté vált, személyes tapasztalat alapján állíthatjuk, hogy sokszor élvezhetetlen a tömeg miatt. Példaként említhetők a gyógymedencék illetve a szaunák. Így biztos állíthatjuk, hogy lenne a strandra kereslet, főleg ha az minőségi szolgáltatást nyújt.

A strand alapvetően komplex módon épülne fel. A mostanit felújítva adott egy nagy úszómedence, egy korábban már nem használt medence lenne élménymedence, melynek egy része lenne az örvény, másik oldalán pedig több döngönyöző, csobogó, keringető illetve pezsgőfürdő, talpmasszázs helyezkednének el. Az élménymedencében lenne egy olyan csobogó (vagy hátmasszírozó, vagy csak látványelem), ami a lillafüredi vízesés kicsinyített mása, vagy legalábbis annak van elnevezve, mellette pedig esetleg táblán lehet olvasni a lillafüredi vízesésről, annak történetéről. Lenne egy hullámfürdő medence, amelyben a víz félóránként hullámozna, egyébként általános fürdőzésre alkalmas. Ha van elég pénzügyi és területi forrás, lenne egy csúszdás medence, maximum két, de izgalmas csúszdával. Gyógymedence egy igen nagy területű létesülne, melynek egy része fedett lenne. Ezek a medencék a felnőtt területen helyezkednének el. A gyermek részen a meglévő medencék elegendőek, ezeket izgalmas játékokkal kell bővíteni. Ilyen medencén belüli érdekességek lennének a magyar és nemzetközi mesékből ismert mesefigurákat megjelenítő műanyag figurák (pl. Vizipók-csodapók), amik a medencébe vannak állítva. Épülhetne a jelenlegi játszótér helyére egy korszerűbb játékokat tartalmazó tematikus tér, itt is a mesék témáit továbbvívva, ezeknek a játékoknak azonban teljes mértékben biztonságosnak kell lenniük, az EU szabványoknak megfelelően. Összességében a medencék biztonságára és a vízminőség kiváló szintjére kifejezetten figyelni kell, hogy semmilyen egészségügyi károsodást ne

⁷ <http://www.boon.hu/tapolca/miskolctapolcai-strandvita-a-civilek-ajanlata/news-20110321-10115042>,
Letöltés ideje: 2011.03.25. 12:43

szenvedjenek a látogatók (pl. elkerüljük a bőr-vagy szemfertőzéseket, baleseteket). Fontos azt is biztosítani az épészeti tervek készítésekor, hogy figyelembe vegyék a tervezők a jó elrendezés hangsúlyát. Mint korábban említettük, fontos, hogy mivel komplex lesz a kínálat, úgy helyezzék el a medencéket, hogy minden korosztály jól érezhesse magát és zavartalanul pihenhessen, vagy éppen szórakozhasson.

Mint már vázoltuk, lenne egy gyógymedence, de emellett gyógyszolgáltatások és szauna részleg is várná a látogatókat. Több, de legalább kettő finn szauna az elképzelésünk, az egyiket gőzszaunával lehet helyettesíteni, vagy szauna aromaterápiával is építhető. Lehetséges még só barlang kialakítása. Szakképzett gyógymasszőrök végeznének többféle masszázst, így például gyógymasszázst, víz alatti vízsugár masszázst, továbbá súlyfürdőre, szénsavas fürdőre is lenne lehetőség, hogy azok, akik a TB alapján jogosultak gyógyszolgáltatásokra, ne legyenek a kínálati hiánytól vagy éppen az áraktól arra kényszerülve, hogy Budapestre kelljen utazniuk a szolgáltatásokért, vagy éppen inkább ne is vegyék igénybe azokat.

A vendéglátás területén biztosítani kell, hogy a vendégek mind önellátó, mind minden más formában kielégítő viszonyokat és kínálatot találjanak. Az önellátó forma biztosítására kellene létrehozni egy piknikező részt padokkal, asztalokkal, hogy nyugodtan elfogyaszthassák a strandozók a hozott ételeket. A vendéglátás más területein biztosítani kell piacképes árakkal működő vendéglátóegységeket, tehát éttermeket, büféket, fagy árúkat. Az éttermek, büfék esetén fontos a széles kínálat, mivel a célcsoport is nagyon széles, gyakorlatilag minden korosztályi szegmenst lefed. Így szükség van a gyorséttermi ételek kínálatára (pl.: gyros, pizza, hamburger), de ugyanakkor a magyaros ételekre is (pl. lángos, palacsinta). Ezek mellett azonban mindenképpen fontos az egészséges életmódnak megfelelő étel-és italkínálat, mint például saláták, főzelékek stb. megléte. A cél, hogy akár egy teljes napot mindenki olyan környezetben tudjon eltölteni, ahol a körülmények maximálisan adottak a tartalmas kikapcsolódásra.

Egyéb javaslataink közé tartozik a hangosbemondóból hallható zene néhány medencénél, animátorok alkalmazása a gyermekmedencénél, szórakoztató programok a gyermekeknek. A fogadó épület valamely részén felállítható lenne egy Miskolc makett, ahol a legfontosabb kulturális és történelmi értékeket lehetne megnézni vagy akár tájékozódni is róluk. Ez nagyon fontos része a lakosság informálásának és a manapság

egyre jobban előtérbe kerülő edutainment, vagyis az oktatással egybekötött szórakozás jelenségének. Így ha valaki eljön a strandra, észrevétlenül informálható Miskolc többi látványosságáról, érdeklődése így egyszerűen felkelthető. Az informáláshoz még fontos megjegyezni a táblák, órák elhelyezésének fontosságát is. A strand egész területén táblák kell jelezzék a medencék elhelyezkedését, a gyógymedencéknél a víz hőfokát, továbbá biztonsági előírásokat megjelenítő táblák is szükségesek.

Az egyediség szempontjából kiemelkedően fontos ötletünk kozmetikumok, tehát a helyi gyógyvizeken alapuló krémek, szappanok, tusfürdők kifejlesztése. Ennek megalapozottságát részben az Új Széchenyi Terv Gyógyító Magyarország programja adja, amely kifejezetten támogatja a termál-, gyógy- és ásványvizek komplex hasznosítását (pl. szépségiparban, ásványvíztermelésben) és a növényházi kertészetet, mely keretein belül lehet termesztetni gyógynövényeket.

A termeléshez szükséges alapanyagok természetűek üvegházakban, melyek fűthetők geotermikus energiával, termálvízzel – ezt szintén támogatja az ÚSZT. Akár magán a strandon is lehet egy növényház, ami nem elsősorban a termelés miatt fontos, hanem mert a turisták által látogatható, ott szakemberek bemutatják a gyógynövényeket, hatásukat, meg lehet őket szagolni, nézni stb. Ezzel nemcsak „emberközelibbé” tesszük a koncepciót, hanem fel is keltjük a strandozók érdeklődését arra, hogy vásároljanak részben ilyen gyógynövényekből készült termékeket a strandon lévő kiskereskedésben. A gyógynövények pedig a gyógyvízzel egyetemben adottságok a kistérségben, ugyanis a terület magyar és nemzetközi viszonylatban is nagyon gazdag gyógynövényekben. Ezekből a növényekből tehát számos terméket, a fent említettek mellett még pakolásokat, masszázshoz használható krémeket, olajokat lehet készíteni, amiket fel is használnak a strand (wellness- és) gyógykezeléseinél.

Úgy véljük, tervünk ilyen vagy hasonló formában történő megvalósítása egy nagyszerű létesítményt valósítana meg. Természetesen a terv építészeti felvázolása nem a mi feladatunk, mi a turisztikai szempontból megfontolandó gondolatokat sorakoztattuk fel és hiszünk abban, hogy ez a projekt akár a közeljövőben realizálható.

Összefoglalás

A dolgozat megírása során célunk elsősorban az volt, hogy egy magyarországi kistérséget megismerjünk, feltérképezzünk turisztikai szemszögből. Kutatásaink során arra voltunk kíváncsiak, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyében egy olyan értékekkel rendelkező kistérségnek, mint a miskolci kistérség, milyen lehetőségei vannak a turizmusban végbemenő fejlődésre. Témánk először a Turizmustervezés és régiófejlesztés tárgy keretében tanultak és saját élettapasztalataink alapján rajzolódott ki, a kutatás során viszont az egész kistérség közelebb került szívünkhöz. Ennek oka, hogy mára már átlátjuk azt, hogy a turizmusban milyen lehetőségek rejlenek e térség számára, és hogy ezt a terület jobb menedzselésével milyen szinten lehetne megvalósítani.

A dolgozat írása közben az első fejezet elemzései során megismertük, hogy milyen környezetben helyezkedik el a térség milyen értékekkel, mekkora és milyen a kereslet a terület termékei, szolgáltatásai iránt, továbbá kik a versenytársak. A SWOT elemzéssel felvázoltuk, hogy mik a kistérség választott szegmensének, tehát Miskolcnak és a nyékládházai mikrokörzet három településének, Nyékládházának, Mályinak és Kistokajnak az erősségei és gyengeségei, milyen lehetőségek vannak és milyen fejlesztési lehetőségek. Itt már azt is megemlítettük, hogy az elemzést meghatározza egy saját projektünk, vagyis egy miskolci strand-és gyógyfürdő illetve a három település, Nyékládháza, Mályi és Kistokaj bányatavain található strandok fejlesztésének kidolgozása. Az is kirajzolódott, hogy a települést a vízre és természet közelségre alapuló turizmus területén szeretnénk erősíteni.

Ezután a második fejezetben felvázoltuk a jövőképünket, majd a távlati célokat rövidebb célokra bontottuk le. Meghatároztuk ezen célok elérésének eszközeit. A harmadik fejezetben a célok alapján prioritásokat állítottunk fel, kiemelt helyezést adva a saját elképzelésünknek, ötletünknek. Ez a már említett vízre alapuló miskolci és bányatavi fejlesztés lenne.

Tudjuk, nagy fába vágtuk a fejszénket, amikor ezt a kistérségi szegmenst választottuk. Rengeteg területen szükséges a terület fejlesztése, ezek legtöbbször pedig olyan, amelyen mi, turizmusos hallgatóként és a jövőben turisztikai szakemberekként keveset tehetünk. A turizmus területén viszont ötleteinkkel, fejlesztési koncepciókkal,

stratégiákkal és akciótervekkel már ma és a jövőben pedig még inkább szeretnék hozzájárulni a térség sikeres előmeneteléhez. Szerencsére tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül ebben az elképzelésben, így biztosak vagyunk abban, hogy kutatási területünk még nagymértékben bővíthető, fejleszthető. Örömmel tölthet el minket és a magyarokat összességében, hogy sok ember célja ezen észak-magyarországi térség fejlesztése, így joggal remélhetjük, hogy Miskolcra és a kistérség minden más településére egy jobb élet vár!

Melléklet

1. melléklet

VONZERŐLELTÁR – MISKOLCI KISTÉRSÉG

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Központja: Miskolc

Terület: 1.058 km²

Lélekszám: 280.100 fő

Települések száma: 40

Városok száma: 5 (Miskolc, Sajószentpéter, Felszsolca, Emőd, Nyékládháza)

Települések:

Alacska, Alsózsolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Emőd, Felszsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Muhi, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajószentpéter, Sajóvamos, Szirmabesenyő, Varbó

1. Természeti erőforrások

❖ *Strandok*

- A miskolci strandok területe rongálódott (pl. vandalizmus miatt)
- Selyemréti Strandfürdő
- Diósgyőri Várfürdő
- Diósgyőri Fedett Uszoda
- Barlangfürdő Miskolc-Tapolca – egyre inkább magasabb fizetőképességű a vendégkör, mely igényeit nehéz kielégíteni (szálláshelyek minősége)
- A miskolctapolcai strandfürdő bezárt

❖ *Hegyi üdülés, panoráma*

- Bükk hegység
- ❖ *Erdők*
 - Bükk hegység
 - Avasi Arborétum
- ❖ *Vízesések*
 - Lillafüredi vízesés (Magyarország legnagyobb esésű vízesése)
- ❖ *Tavak*
 - Bányató: Nyékládháza, Mályi, Kistokaj, Ónod, Muhi
 - Hámori-tó (csónakázás)
- ❖ *Barlangok*
 - Aggteleki cseppkőbarlang rendszerek – Miskolctapolca
 - Anna Mésztufa-barlang – Lillafüred
 - Szeleta-barlang – Miskolc-Hámor
 - Szent István-cseppkőbarlang – Lillafüred
- ❖ *Állatvilág*
 - Erdőkben őshonosak a nagyvadak – őz, szarvas, vaddisznó – Miskolctapolca
- ❖ *Növényvilág*
 - Bükk régiói: bükkösök
 - Domb- és alacsonyabb hegyvidéki tájak: cseres-tölgyesek, hegyi gyertyános-tölgyesek
- ❖ *Gyógy- és meleg vízű források*
 - Gyógy-, hévíz-, ásványvízforrások
 - Barlangfürdőben termálvíz
- ❖ *Kijelölt védett területek (parkok és rezervátumok)*
 - A régióban található az ország védett területeinek 22%-a, területének 13%-a országos, illetve helyi jelentőségű védett természeti terület
 - Bükki Nemzeti Park

2. Régészeti, történeti, kulturális erőforrások

- ❖ *Régészeti helyszínek*
 - Diósgyőri vár

- Barlangok (pl. Szeleta-barlang)
- ❖ *Történelmi városok, városi kerületek és épületek*
 - Miskolc
 - Miskolc nevezetes épületei: Városháza, Miskolci Nemzeti Színház, Megyeháza, Zsinagóga, Tiszai pályaudvar, Avasi kilátó, Avasi templom, Városkapuk (Győri, Szentpéteri, Csabai, Zsolcai kapuk és a Sötétkapu)
- ❖ *Hagyományos falvak és építkezés*
 - A legtöbb kistérségi település falusias jellegű
- ❖ *Folklór és hagyományos gyógyászat*
 - Boldogasszony-köve ("gyógykő" Bükk-szentkeresztben)
 - Gyógynövénygyűjtő túrák a Bükkben, Gyuri bácsi, a „bükki füvesember” szakvezetésével
- ❖ *Hagyományos viseletek*
 - Nincsen kifejezetten a kistérségre jellemző viselet
- ❖ *Fesztiválok és ünnepségek*
 - „Bartók+...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál
 - CineFest – Miskolci Nemzetközi Filmfesztivál
 - Collegium Musicum
 - Diósgyőri Várfesztivál
 - Gombanapok Bükk-szentkeresztben 2011. októberében
 - Kamarakórus fesztivál
 - Miskolci Téli Tárlat
 - Miskolctapolcai Nyár
 - Nemzeti és Nemzetközi Grafikai Triennále
 - Nemzetközi Formációs Táncfesztivál, Nemzeti Bajnokság és Open Verseny
 - Téli Fesztivál – Kocsonyafesztivál
 - Ünnepi Könyvhét
 - „Veczán Pál” XVII. Egyházzenei Kórustalálkozó (2011)
- ❖ *Hagyományos kézművesség és kézművesfalvak*
 - A falusias jellegű településeken tájházakban folyik kézművesség
- ❖ *Hagyományos és modern gazdasági tevékenységek*
 - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás

- Bányászat
- Feldolgozóipar
- Építőipar
- Turisztika, vendéglátás

❖ *Hagyományos és modern előadóművészet (tánc, zene, dráma)*

- Zenekarok, kórusok
 - Allegra Vonósnégyes
 - Anima Vonósnégyes
 - Bányász Fúvószenekar
 - Diósgyőr–Vasgyári Szakképző Iskola Fúvószenekara
 - Jávari Jazz Machine
 - Leggiero Trio - A miskolci 3 Tenor
 - Miskolci Gyermekváros Fúvószenekara
 - Miskolci Dixieland
 - Miskolci Ütösök
 - Palota Rézfúvós Quintett
 - Perecesi Bányász Fúvószenekar
 - Reményi Ede Kamarazenekar
 - Sentimental Vocal – Miskolc
 - Számadó Zenekar
 - Szinva Expressz Fúvószenekar
 - Avas-déli Ige Templom Kórusa
 - Cantus Firmus Református Egyházzenei Alapítvány
 - Diósgyőri Vasas Vegyes Kórus
 - Egressy Béni Zeneiskola Vegyeskara és Kamarakórusa
 - Fazekas Kórus
 - Forrás Kamarakórus
 - Fráter Kórus
 - Hassler Énekegyüttes
 - Herman Vokál
 - Miskolci Bartók Kórus
 - Miskolci Minorita Templom Szent Ferenc Kórusa
- Táncsoportok
 - Avas Néptáncgyüttes
 - Bükkalja Táncszínház Alapítvány Szinavölgyi Néptáncgyüttes
 - 4-Dance Club Táncstúdió
 - Bányász Nyugdíjas Táncsoport
 - Lazúr Kulturális és Táncsport Egyesület
 - Ködmön Formációs Táncgyüttes
 - Miskolci Majorette Együttes
 - Rónai Gyermek- és Ifjúsági Balett
 - Szinavölgyi Táncgyüttes (1946-ban alakult, kiváló minősítés)
 - Szinavölgyi Öreg Tyúkok és Kakasok Együttese (SZÖTYKE)
- Képzőművészeti körök

- Diósgyőri Vasas Fotóművészeti Kör
 - Diósgyőri Vasas Képzőművész Egyesület
 - Erőmű Kortárs Művészeti Egyesület
 - Fashion Team (fotóművészet)
 - Miskolci Fotóklub Egyesület
 - Miskolci Kortárs Képzőművészek Egyesülete
 - Példa Képfőiskola Kortárs Művészeti Alapítvány
- Amatőr színházi együttesek
 - Art Kommandó Interaktív Öntevékeny Színpad
 - Görömbölyi Színjátszókör
 - Kalamajka Bábszínház
 - Kartsolatok Amatőr Színjátzó Kör
 - Miskolci Musical- és Dalszínház
 - Pécsi Sándor Gurulósínház
 - Romano Teatro
 - Zenebona Társulat
 - Népművészeti csoportok
 - Arany Alkony Nótakör
 - Borókás Zenekar
 - Esztenás Együttes
 - Görömbölyi Népdalkör
 - Folton Folt Foltvarró Klub
 - Fügedi Márta Népművészeti Egyesület
 - Hétszínvarázs Foltvarró Kör

❖ *Múzeumok*

- Alacska: Helytörténeti kiállítás a Miklósvári Miklós Ödön kastélyban
- Böcs: Tájház
- Bükkszentkereszt: Bükki Üvegutak Ipartörténeti Múzeum, Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény
- Emőd: Tájház
- Felsőzsolca: Bárczay-kastély (állandó helytörténeti kiállítás)
- Köröm: Pálos vendégfogadó
- Miskolc:
 - Miskolci Galéria
 - Miskolci Galéria – Feledy-ház
 - Miskolci Galéria – Petró-ház
 - Herman Ottó Múzeum
 - Herman Ottó Múzeum Papszer úti kiállítóhelye
 - Herman Ottó Emlékház (Lillafüred)

- Kohászati múzeum (Lillafüred)
- Színháztörténeti és Színészmúzeum
- Országos Műszaki Múzeum Központi Kohászati Múzeuma (Hámor)
- Országos Műszaki Múzeum Massa Múzeuma és az Őskohó (Újmassa)
- Diósgyőri Papírgyár Papíripari Múzeum
- Magyar Ortodox Egyházi Múzeum
- Lézerpont Látványtár
- Postakürt Galéria
- Bányászati Gyűjtemény, Miskolc-Mexikóvölgy
- Miskolci Egyetemtörténeti Gyűjtemények
- A Diósgyőri vár kiállításai
 - Déryné-ház
 - Diósgyőri Vármúzeum és panoptikum
- Muhi: Történelmi Emlékpark
- Nyékládháza: Egry-Szepessy kastély állandó helytörténeti kiállítása
- Onga: Darvas Közösségi Ház és Múzeum
- Ónod: Tájház, Ónodi vár
- Répáshuta: Tájház néprajzi gyűjteménnyel
- Sajóhidvég: Falumúzeum, Helytörténeti Múzeum (Rádió és Borászati Múzeum)
- Sajókápolna: Repülő Múzeum
- Sajópálfala: A görög katolikus templom könnyező kegyképe
- Sajószentpéter: Tájház, Lévy József szülőháza
- Varbó: Tájház

❖ *Kulturális színhelyek és központok*

- Színház és zene
 - Avasi Színházterem
 - Filharmónia Kelet-Magyarország Nonprofit Kft.
 - Miskolci Csodamalom Bábszínház
 - Miskolci Nemzeti Színház
 - Miskolci Operafesztivál Nonprofit Kft.
 - Miskolci Szimfonikus Zenekar
- Könyvtárak

- Miskolci Városi Könyvtár (és ennek fiókkönyvtárai)
- Művelődési házak és közösségi terek
 - Alliance Francaise de Miskolc
 - Bartók Béla Művelődési Ház
 - Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ
 - Diósgyőri Kézműves Alkotóház
 - Európa Ház
 - Görömbölyi Közösségi Ház
 - Ifjúsági és Szabadidő Ház
 - Martinkertvárosi Közösségi Ház
 - Miskolctapolcai Közösségi Ház
 - Művészetek Háza
 - Perecesi Közösségi Ház
 - Radnóti Miklós Közösségi Ház
 - VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Háza
 - Miskolc Városi Szabadidőközpont
- Film és mozi
 - CINEMIS Nonprofit Kft.
 - Béke Art Mozi
 - Uránia Art Mozi
 - Miskolci Kommunikációs Nonprofit Kft.

❖ *Tudományos és nevelési központok*

- Miskolci Egyetem

❖ *Vidéki látképek és települések*

- Lényegében az egész kistérség a vidéki jelleget adja vissza, a legtöbb település a hagyományosan vett „vidék” fogalmának megfelel

3. Különleges attrakciók

❖ *Nagyobb sportesemények és intézmények*

- Miskolci Jegesmedvék Jégkorong Sportegyesület
- Miskolc Városi Sportiskola Nonprofit Kft. (MISI)
- Miskolc Városi Szabadidőközpont
- Nemzetközi Formációs Táncfesztivál, Nemzeti Bajnokság és Open Verseny

❖ *Esti szórakozás*

- Miskolc – Egyetemvárosi szórakozóhelyek (pl. Rockwell)
- Éjszakai bárók
- Sörözők

❖ *Tematikus parkok*

- Miskolctapolcai Kalandtúra Park

❖ *Állat- és növénykertek*

- Miskolci Állatkert és Kultúrpark

❖ *Kaszinók*

- Miskolc Plaza Bevásárló-és Szórakoztató Központ
- Stílus Söröző és Lottozó

4. Éghajlat

- ❖ *Összességében a fő éghajlati vonások (csapadék, relatív páratartalom, napsütéses napok, uralkodó széljárás, szezonális megoszlás):* az Északkelet-Magyarországra jellemző és a földrajzi elhelyezkedésből adódó sajátosságok jellemzőek, de a térség felszínének függőleges tagoltsága miatt az egyes területek éghajlata változatos

❖ *Hőmérséklet*

- Átlagos évi középhőmérséklet: 9,7 Celsius fok körül

5. Környezet minősége

❖ *Levegőminőség*

- Nagy különbség a Bükk térségben fekvő települések és a síkvidéken fekvő települések, különösen a városok környékén
- A kohászati tevékenység visszaesésével csökkent Miskolcon és környékén a szén-monoxid és ülepedő por terhelése, de a megmaradt telephelyek környékén még mindig igen rossz minőségű a levegő, nagymértékű a környezetszennyezés
- Fűtési időszakban a gázellátás terjedésével már egyre kisebb a levegőszennyezés
- A közlekedés főleg nagyobb csomópontokon, főútvonalak mentén rontja a levegő minőségét
- Gyógyforrások – páradús levegő
- Aktív zöldterületek és völgyek túlzott beépítése ronthatja

❖ *Vízminőség*

- A szennyvízcsatorna hálózat kiépítettsége általánosan javítja a vizek minőségét
- Sajó: Sajó-völgyi agglomeráció ipari és kommunális szennyvizei
- Szinva-patak: miskolci kohászati, gépipari üzemek, és a papírgyár, valamint a város területéről a csapadékvíz elvezető csatornákon keresztül bemosódó szennyezések
- Hernád: városi szennyvizek
- Kavicsbányák, bányatavak: a tóba kerülő szennyeződések egy része bejut a talajvízkészletbe

❖ *Zajszennyezés*

- A közlekedés miatt egyre nő
- Az ipari zajterhelés csökken
- Kényszervállalkozók nehéz anyagi helyzetük miatt családi házukban végeznek nagy zajjal járó munkát, ez növeli a zajszennyezést

❖ *A környezet tisztasága*

- Főként kommunális jellegű hulladék és hulladéklerakóhelyek
- Ipari eredetű hulladékok: vegyipari, kohászati, gépipari technológiai hulladékok
- Veszélyes hulladékok: Miskolc, Sajóbáony, Sajószentpéter (az iparvidékek)
- A térség bizonyos részein kifejezetten jó minőségű, olykor érintetlen természeti környezet

❖ *Épületek és közterületek karbantartása*

- Miskolc az utóbbi években rengeteg projekt keretében végzett nagymértékű felújításokat, változtatásokat a közterületeken
- Régi épületek karbantartása Miskolcon fontos kérdés (korábbi balesetek miatt)

❖ *Forgalmi dugók*

- Főként Miskolcon, annak is a főútjain illetve csomópontjain alakulnak ki közlekedési dugók (pl. Búza tér, Újgyőri Főtér)
- Az autópálya Miskolchoz közeli szakaszán torlódások

6. Infrastruktúra

❖ *Térségbe való eljutás lehetősége levegőben, vízen, úton és vasúton*

- ☞ Miskolc: gépkocsival Budapest felől M3-as autópálya, M30-as út
- ☞ Kassa: 3-as autóút
- ☞ Debrecen: 35-ös
- ☞ Ózd: 26-os
- ☞ Sárospatak: 37-es
- ☞ Miskolc-Budapest: 180 km
- ☞ Vasút: Budapest – Keleti Pályaudvar Inter City, gyors-és sebesvonat
- ☞ Tiszai, Gömöri pályaudvar
- ☞ Lillafüredi Állami Erdei Vasút (Miskolc-Garadna)
- ☞ Kihaszíratlan iparvágány (Tiszai pu. – Diósgyőr)
- ✈ Miskolcon kis, füves kifutópályával rendelkező repülőtér –
nagyközönség számára nem elérhető
- ✈ Mezőkövesd határában repülőtér – beruházást és fejlesztést igényelne
- ✈ Debrecen, Kassa

❖ *Térségen belüli közlekedés*

- Belvárosban busz-és villamos közlekedés, jelentős autós közlekedés
- Két villamosvonal, Zöld Nyíl Miskolci Villamos Projekt
- Parkolás nehézségekbe ütközik (pl.: Barlangfürdő parkolója túl kicsi),
utcák túl keskenyek a járda menti parkoláshoz
- Autóbusz napközben átlagosan 20 percenként közlekedik a kistérség
településeire, csúcsidőben sűrűbben
- A kistérség főleg az autós közlekedésnek kedvez
- 🚲 Miskolcon kevés a kerékpárút – Miskolctapolca-Avas-Miskolc
- 🚲 Tervezik Diósgyőrből Lillafüredre induló kerékpáros útszakasz
kiépítését – de még ez sem lesz elegendő

❖ *Vízellátás, szennyvízkezelés*

- MIVIZ Zrt.
- A kistérség szennyvízcsatorna hálózatának kiépítettsége 2003-ban 77,3
%

❖ *Elektromos áram*

- ÉMÁSZ NyRt.

- A közművek fejlesztésre szorulnak
- ❖ *Telekommunikáció*
- A településeknek és Miskolc város szolgáltató vállalatainak jó és felhasználóbarát honlapjai vannak
 - Minden telefonszolgáltató megtalálható, a települések hálózati lefedettsége igen nagymértékű
- ❖ *Posta*
- Főposta Miskolcon
 - Minden városban van posta

7. Turisztikai intézmények és szolgáltatások

- ❖ *Szállások típus, méret és szobaszám szerint*
- Általában: hiányoznak a magasabb színvonalú, nagy kapacitású szálláshelyek

	MISKOLC	
	Név / Csillag	Szobák száma
Szálloda	<i>Szálloda</i>	
	Károly Hotel ***	71
	Öreg Miskolcz Hotel ***	23
	Hotel Pannónia ***	41
	Aranykorona Szálloda **	12
	Lévay Villa Hotel ***	21
	City Hotel Miskolc ****	39
	Lillafüred Kapuja Mini Hotel és Étterem **	12
	Hotel Sárga Csikó **	24
	Kikelet Club Hotel ***	21
	Anna Hotel ***	14
	Hotel Lido***	50
	Park Hotel ***	66
	Hotel Kitty ***	25
	<i>Wellness szálloda</i>	22

	Bástya Wellness Hotel ***	16
	Alfa Hotel ***	9
	Hotel Kolibri***	
	Kastély-, kúria szálloda	133
	Hunguest Hotel Palota *****	
	Garniszálloda	24
	Szeleta Hotel ***	
	Gyógyszálloda: nincs	
	Szállodahajó: nincs	
	Apartman szálloda: nincs	
Falusi szállás	nincs	

❖ *Éttermek típus és minőség szerint*

- Nagyobb éttermek, cukrászdák: Miskolcon, Miskolctapolcán és Lillafüreden
- Számos gyorsétterem Miskolcon
- Kis, helyi specialitásokat kínáló éttermek a településeken

❖ *Utazási szolgáltatások*

- A legnagyobb utazási irodák, utazásközvetítők és utazásszervezők jelen vannak Miskolcon

❖ *Vezetett túrák*

- Néhány vezetett túra a Bükk hegységben

❖ *Vásárlás (kézművesség, helyi specialitások, kényelem)*

- Élelmiszerboltok és vegyeskereskedések
- Miskolcon megtalálhatóak a legnagyobb bevásárlóközpontok
- Miskolc: Miskolc Plaza, Szinvapark
- Nincs magasabb színvonalat nyújtó kereskedelmi- és vendéglátó központ
- A településekről a nagyobb bevásárlásokat a városokban tudják a lakók elvégezni

❖ *Turisztikai információs szolgáltatások*

- Tourinform iroda – Borsod Abaúj Zemplén megye

❖ *Bankok és pénzváltás*

- Miskolcon a legtöbb nagy kereskedelmi banknak van fiókja és több ATM automatája
- Pénzváltásra lehetőség a Change irodákban van, Miskolcon több lehetőség
- Bankfiók van: Emőd (1), Hernádnémedi (1), Köröm (1), Miskolc (30), Nyékládháza (1), Parasznya (1), Sajókeresztúr (1), Sajópetri (1), Sajószentpéter (3), Sajóvamos (1), Felsőzsolca

❖ *Egészségügyi intézmények és szolgáltatások*

- Kötelező egészségügyi alapellátás: házi-, gyermekorvosi-, védőnői ellátás önállóan, vagy körzetesített formában működtetve
- Miskolcon 4 kórház
- A települések nagy része a B-A-Z Megyei Önkormányzat Egyetemi Oktató Kórházához tartozik, de egyes szakrendelések a Miskolci Semmelweis Kórházban vannak
- A kistérségben a kórházi ágyak száma 3520, 10 000 lakosra 127 kórházi ágy jut
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház, Miskolc
- Felnőtt lakosság számára orvosi ügyelet: Miskolci Semmelweis Kórház
- Gyermek orvosi ügyelet: Diósgyőri Kórház
- Idősek klubja, idősgondozás (bentlakásos csak Miskolcon)
- Gyermekjóléti szolgálatok

❖ *Rendőrségi védelmi szolgáltatások*

- B-A-Z. Megyei Rendőrkapitányság
- „Beccaria” iskolai nevelési-oktatási bűnmegelőzési program.
- „ELBIR” Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer”
- „Totál-kár” vagyon és áldozatvédelmi program.
- „Együtt a bűnözés ellen” bűnmegelőzési szakemberképzési program
- „Sokkoló” közlekedésbiztonsági program

8. Az emberi erőforrás fejlesztése

❖ *A turizmusban jelenleg dolgozók képzettsége*

- A jelenlegi dolgozók képzettségi szintje változó: Miskolcon még helyenként nagyon magas szintű, a településeken viszont sok a

szakképzetlen, „amatőr” munkáltató és munkavállaló a turizmus területén

- ❖ *Létező turisztikai képzési intézmények és programok*
 - Miskolci Egyetem, turizmus-vendéglátás szak
 - OKJ, idegenvezetői tanfolyam
- ❖ *Szakképzett munkaerő jövőbeni elérhetősége*
 - Komoly veszély a szakképzett munkaerő hiányára, mivel nagy a szakképzett emberi erőforrás kiáramlása a térségből

9. A turisztikai fejlesztést befolyásoló tényezők

- ❖ *Létező és potenciális turisztikai piacok*
 - Kistérség és környező térségek lakói
 - Budapesti lakosok
 - Környező határos országok megcélozása: Szlovákia, Ukrajna (Kassa Miskolc testvérvárosa)
- ❖ *A térségbe történő utazás költségei és kényelme*
 - Jelenleg a legkényelmesebb utazási eszköz az autó, ennek költségei magasak
 - Újabb típusú vonatokra lenne szükség
 - Térségen belüli közlekedésre korszerűbb autóbuszok üzembehelyezésére lenne szükség
- ❖ *Vetélkedő desztinációk*
 - Elsősorban a környező kistérségek és megyék: mezőkövesdi kistérség, sárospataki kistérség, sátoraljaújhelyi kistérség, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Heves megye kistérségei
 - Miskolc környéki vetélkedő városok: Eger, Debrecen, Nyíregyháza
- ❖ *Közösség viszonya a turizmushoz*
 - Alapvetően pozitív hozzáállás
 - Miskolc városa beszürkült „acélváros”, a kistérség is viszonylag elmaradott: negatív attitűd megjelenik
- ❖ *Szervezési és pénzügyi kapacitások*
 - Új Széchenyi Terv és EU pályázatok
 - EU regionális és felzárkóztatási politikája kedvez a kistérségnek

- 2010-es kormányváltás szemléletváltást is hozhat

❖ *Politikai stabilitás*

- Miskolc tipikus „kommunista” város
- Tavalyi parlamenti-és önkormányzati választások változásokat hozhatnak
- A jobb és a szélső jobb megerősödése jellemző a kistérségben

❖ *Közfrend és közbiztonság*

- Általánosan véve a közbiztonság megítélése a helyiek által nem túl jó
- Országosan véve kielégítő, a személy elleni és bűncselekmények száma közepes értékeket mutat
- Rendőrség
 - A Borsod Megyei Rendőrkapitányság és az Országos Rendőrkapitányság felel a rendért
- Mentők
 - Miskolci Mentőállomás
 - Észak Magyarországi Régió
 - Országos Mentőszolgálat
- Tűzoltók
 - Miskolc MJV Tűzoltósága
 - Tűzoltóportál
- Vám-és Pénzügyőrség
- Közterület-felügyelet: térfigyelő kamerákkal Miskolcon
- Katasztrófavédelem
 - BAZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

❖ *Közegészségügy és higiénia*

- A lakosság egészségi állapota és a várható élettartam mutatói rosszak
- Gyermekszegénység és hajléktalanság területén valamivel jobb, mint az országos átlag

2. melléklet

Kérdőív Miskolc és a nyékládházai mikrokörzet, azon belül is Nyékládháza, Mályi és Kistokaj településeinek országon belüli megítéléséről:

Nem:

- nő, férfi

Kor:

- 18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 56-65, 66-

Lakhely (település):

Hányszor járt már a fenti települések valamelyikén?

- soha, egyszer, több mint egyszer, gyakran

Milyen okból látogatott el a területre?

- barát-és rokonlátogatás, üdülés, munka, szórakozás, egyéb

Soroljon fel néhány nevezetességet a fenti városok településeiről!

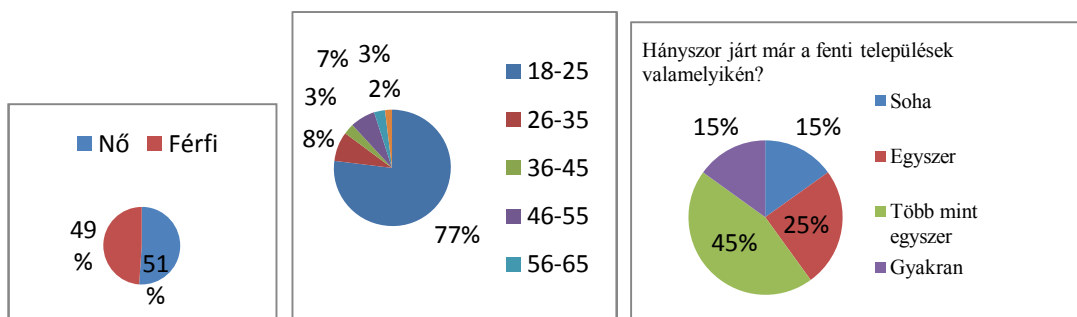
Mit tart a terület vonzó tulajdonságainak?

- természeti környezet, történelmi látnivalók, szórakozási lehetőségek, gyógy-és wellness lehetőségek, vendégszeretet, egyéb

Mit tart a terület gyenge pontjának?

- infrastruktúra, közbiztonság, szolgáltatások színvonala, gyógy-és wellness lehetőségek hiánya, vendégszeretet hiánya, egyéb

Demográfiai és további eredmények:

3. melléklet

Kérdőív a miskolciak és miskolc környékiek körében Miskolc és a nyékládházai mikrokörzet, azon belül is Nyékládháza, Mályi és Kistokaj településeinek megítéléséről

Nem:

- nő, férfi

Kor:

- 18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 56-65, 66-

Lakhely (település):

Szolgáltatói szektorból mi hiányzik leginkább?

- strand-gyógyfürdő, vidámpark, éttermek, bicikli-gyalogos túra útvonalak, parkok

Mennyire tartja megfelelőnek a miskolci strandok állapotát?

- nem megfelelő, egészen jó állapotúak, elégedett vagyok, nem ismerek miskolci strandokat, nem tudom

Ha létesülne Miskoccon egy strand-és gyógyfürdő, Ön látogatná-e?

- igen, nem

Ha nem, miért nem?

Milyen strand-és gyógyfürdő szolgáltatásokat venne igénybe?

- strand részleg, élménymedence, gyógymedence, uszoda, rekreációs szolgáltatások (pl.masszázs, súlyfürdő), egyéb:...

Ismeri-e a nyéki, mályi, kistokaji tavak valamelyikét?

- Nyéki-tó, Mályi-tó, Kistokaji-tó, Egyiket sem

Mennyire látogatja nyaralás céljából a nyéki, mályi, kistokaji tavakat?

- soha, egyszer jártam ott, nyaranta egyszer, nyaranta többször

Milyen szolgáltatásokat hiányol ezeknél a tavaknál?

- büfék, éttermek, kiépített strandok, öltözők, zuhanyzók, szálláshelyek, megközelíthetőség, bicikli bérlet, egyéb

4. melléklet

Interjú kérdések a „Megpecsételt borsodi sorsok?, avagy a miskolci kistérség egy szeglete, mint turisztikai kitörési pont

” című TDK dolgozathoz

- Van-e TDM a nyékládházai mikrokörzetben vagy annak bármely településén (Pl.: Kistokaj, Mályi, Nyékládháza)?
- Ha nincs, tudja-e Ön az okait, hogy miért nincs?

- Ha nincs, tud-e a TDM tervezéséről? Ki a legnagyobb ösztönzője a tervezésnek (önkormányzat, magánszektor, stb.)?
- Milyen eredményeket ért el a vizsgált településeken a Miskolci Önkormányzat Térségi TDM Szervezete?
- A mikrokörzet szempontjából mit tart a legjobb kitörési pontnak, lehetőségnek a turizmus területén?
- Mennyire látja relevánsnak a bányatavak strandjainak felújítását?
- Mennyire érzi hiányát egy strand-vagy gyógyfürdő létesítménynek Miskolcon?

5. melléklet: Mikrotérségek funkcionális megosztása

Mikrotérségek funkcionális megosztása 96. oldal

Forrás: http://www.rpe.hu/miskolc/miskolci_tobbcelu_helyzetelemzes.pdf

Letöltés ideje: 2011.03.12. 10:30

Hivatkozásjegyzék

Mikrotérsegek funkcionális megosztása 96. oldal

Forrás: http://www.rpe.hu/miskolc/miskolci_tobbcelu_helyzetelemzes.pdf

Letöltés ideje: 2011.03.12. 10:30

A miskolci kistérség kulturális honlapja

Forrás: <http://miskolckistersegekult.mindenkilapja.hu/#/html/18893912/render/tavak-kornyeke>

Letöltés ideje: 2011.03.11. 11:05

Miskolc Kistérség Többcélú Társulása Területfejlesztési Konceptió 2007-2013

Forrás: http://www.rpe.hu/miskolc/miskolci_tobbcelu_helyzetelemzes.pdf, 36. oldal

Letöltés ideje: 2011.03.12. 14:33

Miskolc hivatalos honlapja

Forrás: <http://www.miskolc.hu/pages/template1.aspx?id=1673096>

Letöltés ideje: 2011.03.12. 15:20

Nyékládháza hivatalos weboldala

Forrás: <http://www.nyekladhaza.hu/>

Letöltés ideje: 2011.03.12. 15:32

Mályi hivatalos honlapja

Forrás: <http://malyi.hu/>

Letöltés ideje: 2011.03.12. 15:36

Kistokaj hivatalos honlapja

Forrás: http://kistokaj.hu/kistokaj/kistokaj_bemutakozik/

Letöltés ideje: 2011.03.12. 15:44

Programturizmus.hu

Forrás: <http://www.programturizmus.hu/area-miskolc-kisterseg-borsod-abauj-zemplen-megye-magyarorszag.html>

Letöltés ideje: 2011.03.12. 16:10

A Diósgyőri vár – Lillafüred közötti fejlesztési terület turizmusfejlesztési koncepciója

Forrás: http://www.miskolc.hu/files/1671041-3533-Diosgyor-Csanyik-Lilla_fejlesztesi%20konceptio.pdf, 16.old.
Letöltés ideje: 2011.03.13. 12:43

Borsod Online

Forrás: <http://www.boon.hu/special/party>
Letöltés ideje: 2011.03.20. 13:10

Miskolc Kistérség Többcélú Társulása Területfejlesztési Konceptió, Stratégia és Operatív Program 2007-2013, Vezetői összefoglaló

Forrás: http://www.rpe.hu/miskolc/vezetoi_osszefoglalo1.pdf
Letöltés ideje: 2011.03.20. 14:21

Termálfürdő Tiszaújváros honlapja

Forrás: <http://www.termal.tujvaros.hu/>
Letöltés ideje: 2011.03.20. 14:32

Kistérségek.eu – Kistérségek és honlapjaik

Forrás: <http://kisterseg.eu/borsod-aba%C3%BAj-zempl%C3%A9n-megye-kist%C3%A9rs%C3%A9gei>
Letöltés ideje: 2011.03.20. 14:50

Miskolctapolca Turizmusfejlesztési Konceptiója 2007-2013

Forrás: http://www.miskolc.hu/files/1670436-3307-Miskolctapolca_Turizmusfejlesztési_Konceptioja.pdf
Letöltés ideje: 2011.03.21. 10:55

Központi Statisztikai Hivatal: Jelentés a turizmus 2009. évi teljesítményéről

Forrás: <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/jeltur09.pdf>
Letöltés ideje: 2011.03.21. 11:31

Borsod Online: Miskolctapolcai strandvita: a civilek ajánlata

Forrás: <http://www.boon.hu/tapolca/miskolctapolcai-strandvita-a-civilek-ajanlata/news-20110321-10115042>
Letöltés ideje: 2011.03.25. 12:43

Új Széchenyi Terv – Gyógyító Magyarország Egészségipari Program

Forrás: <http://ujszechenyiterv.gov.hu/doc/2769>
Letöltés ideje: 2011.03.25. 12:56

**A bizottság közleménye - Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív
növekedés stratégiája**

Forrás: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:HU:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:HU:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:HU:PDF)

Letöltés ideje: 2011.03.25. 13:10